

› Bartendrar friades › Narrativ terapi › Benny Haag: Förlåt mig...
INTERVJU Christer Lindarw **GRANSKNING** IOGT-NTO PÅ NÄTET

accent

FRAMTIDSTRO I RWANDA

Barnen säger ja
till liv utan hiv

Sommarhus att hyra!

Här presenteras några av nykterhetsrörelsens sommarhus som du som medlem kan hyra.
Nyktra medlemmar i "nyktra" hus

Husvagnsplatser i Södra Lövåsen, Lindesberg

IOGT-NTO och MHF-campingclub hälsar sina medlemmar välkomna.
Priser inklusive el: dygn 80:-, vecka 480:-, säsong 1 200:-
Upplysning: 070 329 99 00 (Ulla och Ingemar Wolmsten)

Med ogenerat läge vid Siljan

Mysig timmerstuga med egen badplats vid Siljans strand, 3 km norr om Leksands centrum.

Storstuga med öppen spis, bäddsoffa och våningssäng. Kök med elspis och kyl. WC och dusch. Rök-, drog- och djurfritt. Uthyres veckovis eller fredag-söndag.

Välkommen att ringa Kicki 0247-10004, 073-696 79 85 för info och bokning.

Byggnadsföreningen Svea i Leksand

Till salu

Liten gullig sommarstuga i halvtimmer

Sovrum, vardagsrum och kokvrå. Altan med tak. Mindre, avskild, extremt lugnt sommarstugeområde mitt i naturen, endast för IOGT-NTO-medlemmar. Fin kamratanda. Gemensam badplats, "storstuga" och ny anläggning med dusch och toa finns.

Föreningen Majblomman, Stavsjö (Kolmården).
Ring för mer info: 0383-250 23 mobil 070-28 15 413, Agneta.

IOGT-NTO:s Kursgård/STF:s Vandrarhem

Kronobergshed

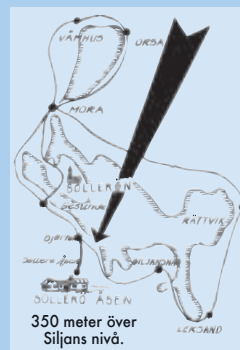
Helårsöppet. Dubbelrum med WC & TV utan våningssängar
170:-/220:- pp. Bastu. El till husvagnar. Fiske & cykelpaket.
Golfpaket: Logi inkl.
greenfee 370:-/420:- pp.
0472-400 52, 070-789 88 08

Välkommen året runt till IOGT-NTO Dalarnas Kurs- och Fritidsgård

Med milsvid utsikt över Siljan

erbjuder vi en helårsöppenanläggning med trivsamma rum i huvudbyggnaden samt välutrustade timmerstugor och härbren.

Här finns 64 bäddar med självhushåll där möjlighet till hel- eller halvpension erbjuds. Frukostservering (beställes dagen före).

Dessutom husvagnscamping (MHF/SCR W 54) samt tältplatser.

Tempererad utomhuspool, bastu, boulebana samt en naturupplevelse utöver det vanliga med närhet till skog, vandringsleder och utmärkta skidspår.

Genom närheten till Mora och Leksand ges möjligheter till det rika utbud av aktiviteter som Siljansbygden erbjuder.

Medlemsrabatt. OBS! Anges vid bokning.

STUGOR • RUM • CAMPING

Hyr per dygn, kortvecka, vecka eller säsong.
Tel: 0250-210 70, 070-546 65 41 • Fax: 0250-215 40
asengarden@telia.com • www.asengarden.nu

Skillingegården i Kungsör

Vackert beläget sommarhem vid Mälaren. Nybyggt hus innehållande samlingssal med tillhörande kök samt två övernattningsrum med sjöutsikt.

Husvagnsplatser med el. Stor sjötomt.

Ingemar 070-32 99 000
Lennart 0227-130 94
Bengt 0227-109 49

"Tråkigt utan medlemmar"

24 I RÖRELSE Accent har låtit IT-journalisten Lisa Bjerre testa IOGT-NTOs nya webbplats. "Tråkigt utan medlemmar", är hennes omdöme. Vi har också tittat närmare på IOGT-NTOs community – en mötesplats på webben som kostat 1,4 miljoner, men som fortfarande inte fungerar som planerat.

REPORTAGE

Säg ja till livet och nej till hiv

10 REPORTAGE Med folkmord, fattigdom och hiv-epidemi har barnen i Rwanda ett tungt arv att bära. Men hoppet och skrattet finner alltid nya vägar. Med hjälp av Clownen utan gränser får barnen lära sig att säga ja till livet – men också nej till hiv.

INTERVJU

Christer Lindarw

14 INTERVJU I över trettio år har dragshowartisten Christer Lindarw och gruppen After Dark glittrat på scenen. Nyckeln till framgången stavas glädje och glamour – och mjölk i stället för champagne.

GODA LIVET

Berättandet öppnar nya dörrar till läkning

18 GODA LIVET Birgitta berättar om 30 års haschrökande, och om de 16 månader hon varit drogfri. Socialsekreteraren Susanne Haglund lyssnar. I narrativ terapi står klientens berättelse i centrum.

OPINION

Prioritera folkhälsan som ordförandeland

4 LEDARE Under det svenska ordförandeskapet 2001 var alkohol en prioriterad folkhälsofråga. I höst är Sverige ordförandeland igen. Nu gäller det att få upp införselkvoterna på EUs agenda – för att få ner dem.

Kamratstödet både förnyar och utvecklar

6 DEBATT Anna Carlstedt och Peter Moilanen svarar på Nicklas Kartengrens kritik och menar att det sociala arbetet idag är en integrerad del av IOGT-NTO som förnyar och utvecklar organisationen.

AKTUELLT

Fyra bartendrar friade från överservering

7 AKTUELLT Bartendrar som serverar mer alkohol till kraftigt berusade kroggäster behöver inte frukta alkohollagen. I höstas friades fyra bartendrar i Göteborg som åtalats för överservering.

I RÖRELSE

Skatten urholkar stiftelse för drogfrihet

28 I RÖRELSE Verner och Berit Eriksson har satsat tre miljoner i en stiftelse för drogfri skolungdom i Anderstorp. Nu kämpar de mot Skatteverket som anser att stipendiopengarna ska beskattas.

Sofia Modigh vill driva alkoholfrågor i EU

34 FEM MINUTER Sofia Modigh, bland annat tidigare rektor på NBV, kandiderar till en plats i Europaparlamentet för Kristdemokraterna. Kommer hon in vill hon driva alkohol- och narkotikafrågor.

FASTA AVDELNINGAR

LEDARE.....	4	AKTUELLT.....	7	GODA LIVET.....	18	I RÖRELSE.....	24
REDAKTION.....	5	TRE FRÅGOR.....	9	HALLÅ DÄR.....	21	IOGT-NTO INFO.....	32
INSÄNDARE.....	5	REPORTAGE.....	10	KRÖNIKA.....	24	FEM MINUTER.....	34
DEBATT.....	6	INTERVJU.....	14	KORSORD.....	25	NÄSTA NUMMER.....	35

OMSLAGSBILD

Foto: Helena Karlsson

Svensk alkoholpolitik har både påverkat och påverkats av EU-medlemskapet, visar en ny avhandling. Under det svenska ordförandeskapet 2001 var alkohol en prioriterad folkhälsofråga. I höst är Sverige ordförandeland igen. Nu gäller det att få upp införselkvoterna på EUs agenda – för att få ner dem.

EU-politiken kan påverkas

AV EVA ÅHLSTRÖM

Att den svenska alkoholpolitiken har påverkats av medlemskapet i EU är det väl ingen som tvivlar på. I Accent har vi de senaste åren ägnat åtskilliga spaltmeter åt att belysa vad EU har betytt för alkoholskatter, införselkvoter, alkoholreklam och så vidare.

I en ny avhandling om europeiseringen av svensk alkoholpolitik visar Jenny Cisneros Örnberg att den politiska viljan för en restriktiv alkoholpolitik har minskat sedan Sverige blev medlem i EU samtidigt som möjligheterna att föra en sådan politik har blivit sämre genom anpassningen till den inre marknaden. Avhandlingen visar att alkoholpolitiken i Sverige under den här perioden också har genomgått förändringar som inte kan kopplas till EU-medlemskapet. Det gäller till exempel utökade öppettider på Systembolaget och ökning av antalet serveringstillstånd.

Men avhandlingen, som nyligen lades fram vid SoRAD, Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning vid Stockholms universitet, visar också att Sverige har arbetat aktivt för att introducera alkohol som en folkhälsofråga på EUs agenda. Jenny Cisneros Örnberg konstaterar att Sverige har påverkats mer av EU än tvärtom, men att med politisk vilja kan även ett litet land vinna inflytande.

Hon pekar särskilt på att alkohol var en prioriterad folkhälsofråga under Sveriges ordförandeskap 2001, och att det var då som beslutet togs om en EU-gemensam alkoholstrategi. Det var den strategin som i oktober 2006 kunde antas av EU-kommisionen. Efter starka påtryckningar från

alkoholindustrin var den visserligen rejält urvattnad jämfört med det första förslaget, men det var ändå ett viktigt erkännande av att alkohol inte är någon vanlig handelsvara.

I sommar tar Sverige för andra gången hand om ordförandeskapet i EU. Under ett halvår har den svenska regeringen åter möjlighet att sätta agendan för det europeiska samarbetet, och då gäller det att ta vara på den, inte minst för att driva frågan om en mer restriktiv europeisk alkoholpolitik.

Företrädare för den svenska regeringen säger att de driver frågan om lägre inför-

»Om det verkligen är en hjärtefråga för regeringen, bör det märkas under ordförandeskapet.«

selkvoter i EU, men hittills har vi inte sett mycket av det arbetet. Om det verkligen är en hjärtefråga för regeringen, bör det märkas under ordförandeskapet.

Idet så kallade 18-månadersprogrammet, som gäller sedan juli 2008 för Frankrikes, Tjeckiens och Sveriges ordförandeperioder, finns inte alkoholfrågor eller folkhälsa med som någon svensk prioritering. Men den svenska regeringen har utlovat ett eget arbetsprogram som ska presenteras strax innan Sveriges ordförandeskap inleds.

Där finns möjligheten att driva frågan

om att minska de orimligt höga införselkvoterna för öl, vin och sprit. Europaparlamentet beslutade nyligen att kräva en halvering av införselkvoterna. Det var en viktig delseger för folkhälsan. Nu är det upp till den svenske finansministern Anders Borg att driva igenom den beställningen i ministerrådet.

Socialdepartementet har, liksom övriga departement, en egen lista över prioriterade frågor under det svenska ordförandeskapet. Där finns "förebyggande av skador på grund av alkohol" med som en punkt. Att minska de minst sagt generösa reglerna för privatimport av alkohol är ett utmärkt sätt att inleda ett sådant förebyggande arbete. ■

FÖR ÖVRIGT ANSER ACCENT ATT...

Hur svårt kan det vara?

ÖLTÄLT I Karlskrona vill hockeyklubbens supporterklubb öppna öltält utanför arenan. "Alkohol lockar folk och ger inkomster", säger supporterklubbens ledare till Sydöstran. Diskussion pågår i socialnämnden, och ledamöterna funderar på "hur man ska förhålla sig till kombinationen idrott, ungdomar och alkohol", rapporterar tidningen. Hur svårt kan det vara?

Se nyktert på livsviktiga beslut

NYKTERT VAL Kanadensiska forskare har visat att kvinnor som var alkoholförbrukare missade den mest attraktiva partnern och det bästa genetiska pappämnets. 45 kvinnor som drack alkohol missade grovt i urvalet, även flera veckor efteråt. Forskarna tror att sprit har långtidseffekt på hjärnan och påverkar synen. Kan det möjligen gälla även vid andra livsviktiga beslut?

Vit månad i republiken

VIT FEBRUARI Flera kommuner i Jämtland driver kampanj för en nykter månad. "Vit februari – berusad av livet" är temat i år, då också landstinget och nykterhetsrörelsen är med. Strömsunds kommun drog igång "Vit februari 2005". Sedan dess har andra kommuner hakat på, men bara i republiken Jämtland. Dags att utmana kungariket Sverige!

Citatet

»Det är viktigt med miljön och vänner. Det är också viktigt att vara glad och snäll.«

JONNA ROSENLOF, Junis brevkлуб

Vad händer i föreningarna?

FÖRENINGAR Bengt Isaksson i Vetlanda vill ha en debatt om verksamheten i lokalföreningarna. Jag instämmer till 100 procent i hans inlägg. Som före detta ordförande i Umeå Skans har jag haft samma funderingar.

I Accent syns mest den sociala verksamheten. I Umeå finns socialt arbete i två föreningar för vuxna och juniorer

Den gamla föreningen Umeå Skans har ett varierande utbud med sång, musik, författaraftnar, öppet hus med debattkvällar och så vidare, som lockat både egna medlemmar och allmänheten till Ordenshuset mitt i stan. Nostalgikafé med sång och musik drar fulla hus.

Värvningskampanjen har gett oss mer än 200 nya medlemmar, men trots många inbjudningar och stor enkät har endast ett fåtal visat intresse för att delta i någon verksamhet. Hur har andra föreningar lyckats, och i så fall med vilka aktiviteter? En fråga väl värd att debattera i Accent.

Jag har förgäves efterlyst inbjudan från förbundet till årliga ordförandekonferenser för inspiration, stimulans, förnyelse och erfarenhetsutbyte i fråga om program och aktiviteter som kan locka nya och gamla medlemmar. Det är livsviktigt för rörelsens framtid. Är det inte viktigt för förbundsstyrelsen?

Kultur och social gemenskap som alternativ till alkohol ingår i rörelsens ideologi. Det är lika viktigt idag som för 100 år sedan i vårt alkohol-dränkta och "webbfixerade" samhälle.

GÖTA WIKSTRÖM, UMEÅ

Kritik mot Narconons närvaro på WFAD

WFAD När World Forum Against Drugs arrangerades i Stockholm tidigare under hösten fanns såväl Narconon som Riksorganisationen för ett drogfritt Sverige på plats som utställare, båda med tydliga kopplingar till Scientologerna.

Markotikakonferens för restriktiv politik

Det bedrivs skrämselpropaganda mot Narconon anser insändaren.

Skrämselpropaganda i Accent mot Narconon

MISSBRUKSVÅRD Nu är det dags för lite saklighet i debatten kring Narconon. Detta med anledning av kritiken i Accent 7/08 mot att Narconon var närvarande på konferensen WFAD. Det är känt sedan 30 år att Narconon och Scientologikyrkan har en gemensam grund genom att vi båda utgår från L Ron Hubbards teorier och skrifter. Vi har sedan mitten av 80-talet tillstånd att bedriva behandlingshem. Vi har ramavtal med kommuner i Skåne och Halland samt kriminalvården.

Vi har många som blivit drogfria, och vi har många nöjda klienter. Det finns inga klagomål på att vi på något sätt skulle vanvårda klienter eller på annat sätt utnyttja dem. Skandinavisk Sjukvårdsinformation har utvärderat hur socialtjänsten ser på sina placeringar, och Narconon ligger över genomsnittet i kvalitet.

Så det bedrivs skrämselpropaganda, och tyvärr hakar nu IOGT-NTOs tidning på den. Det måste bli slut på denna diskriminering och förföljelse av oss. Vi har märkt att av dem som vågat komma till Narconon och ta del av vad vi gör, och som har satt sig in i vår behandlingsmetod, tycker majoriteten att det inte finns några konstigheter. De tusentals elever som hört våra drogföreläsningar vittnar om att det var bra och enbart baserade på drogföreläsning byggande fakta och inget annat.

HÅKAN LARSSON, FÖRESTÅNARE NARCONON

Ge oss ett parti för lägre alkoholhalt

ALKOHOL Jag ser att trenden går mot starkare alkoholhalt i vin. Då jag var aktiv var det som mest 11 procent alkohol, numera är det ganska vanligt med 14,5 procent. En ökning med 32 procent på bara några år!

Detta i samband med den ökade försäljningen av så kallade vinboxar anser jag vara en bidragande till alkoholism.

Jag och många anhängare skulle jättegärna rösta på ett parti som verkar/lobbar för lägre skatt och priser på vin med lägre alkoholhalt.

MICKE, NYKÖPING

Man kan inte tvätta bort skinnet

HOMOSEXUALITET David Persson skriver i Accent nr 9-10/08 att Åke Green inte har uttalat sig om homosexuella utan om homosexualitet, och att det är en enorm skillnad. Retoriken är lysande! Det är som att säga: "Jag har inget emot negrer, jag är bara emot mörk hud!" Homosexualiteten är en del av person, och den är lika svår att tvätta bort som det mörka skinnet. Det är inte relevant att jämföra med alkoholism, som Persson gör.

Låt IOGT-NTO-rörelsen bestå av personer som tycker att alla människor är lika värda!

YLVA LARSSON

REDAKTIONEN

accent

Accent ges ut av IOGT-NTO, UNF, Ungdomens Nykterhetsförbund och JUNIS, IOGT-NTOs Juniorförbund.

Pressläggning detta nummer: 10 februari

REDAKTION

Eva Åhlström
Chefredaktör,
ansvarig utgivare
08-672 60 51
eva.ahlstrom@iogt.se

Patrik Sandström
Redaktionssekreterare,
form och layout
08-672 60 50
patrik.sandstrom@iogt.se

Maria Zaitzewsky
Featureredaktör, reporter
08-672 60 56
maria.zaitzewsky@iogt.se

Pierre Andersson
Nyhetsreporter
08-672 60 54
pierre.andersson@iogt.se

Eduardo Mutis
Bildredaktör
08-672 60 53
eduardo.mutis@iogt.se

Medarbetare detta nummer:
C-M Höglund, Helena Karlsson,
Margaretha Ömsäter, Hillevi Nagel,
Benny Haag, Lisa Björre, Håkan Falk,
Rurik Zaitzewsky, Anders Perstrand.

ADRESS

Accent, Box 12825
112 97 STOCKHOLM,
tel: 08-672 60 50, fax: 08-672 60 01
e-post: accent@iogt.se

IOGT-NTO-förbundet
tel: 08-672 60 00
Besöksadress:
Gammelgårdsv. 38
Stora Essingen, Stockholm

ADRESSÄNDRING

tel: 08-672 60 38/39
fax: 08-672 60 01

ANNONS

Info Reklambyrå. Janne Moréus
tel: 0221-213 40, mobil: 070-346 34 62
e-post: janne@info reklam.nu
Adress: Glasgatan 21, 731 30 Köping

TRYCK

VTT Grafiska, Vimmerby

OBESTÄLLT MATERIAL

Tidning svarar inte för insända, obeställda texter och bilder samt förbehåller sig rätten att redigera insänt material.

LAGRING

Allt material i tidningen Accent lagras och kan publiceras elektroniskt. Icke anställda måste meddela eventuellt förbehåll mot sådan lagring och publicering. I princip publiceras inget material med sådant förbehåll.

DISTRIBUERAS I 45 000 EXEMPLAR
TS-KONTROLLERAD UPPLAGA
ISSN-nr: 0345-0406

LEDLEM I SVERIGES TIDSKRIFTER

Att bygga en folkrörelse där alla är olika, men jämlika, är inte enkelt, skriver Anna Carlstedt och Peter Moilanen. De håller delvis med om Nicklas Kartengrens kritik mot behandlingen av kamratstödet men menar att det sociala arbetet idag är en integrerad del av IOGT-NTO som förnyar och utvecklar organisationen

Kamratstödet förnyar

AV ANNA CARLSTEDT, VICE ORDFÖRANDE OCH PETER MOILANEN, CHEF VERKSAMHETSENHETEN

I inledningen av sin debattartikel "Kamratstödet åsidosätts" (Accent 8/08) beskriver Nicklas Kartengren på ett fint sätt hur vårt sociala arbete, och då främst kamratstödsarbetet, har vitaliserat organisationen genom "att många lokalföreningar fått nytt liv, att många av våra fastigheter sjuder av aktiviteter, att nya verksamheter har startats och att nya människor har kommit med i vår organisation." Kartengren frågar sedan om allt är problemfritt och konstaterar "nej, knapast".

Han menar bland annat att vårt sociala arbete bereds för litet utrymme i våra demokratiska beslutsstrukturer, att det tilldelas för lite resurser och att vi inte har anpassat våra organisationers former efter denna typ av verksamhet.

Vi håller delvis med om detta, men vill samtidigt understryka att det har hänt mycket positivt under de senaste tio åren. Idag är det sociala arbetet en integrerad del av IOGT-NTO och något som vi är otroligt stolta över. Det får – och genererar – stora resurser, det syns i media, det förnyar och utvecklar IOGT-NTO.

Kartengren skriver vidare att "På det flesta ställen där kamratstödet har utvecklats och vuxit har det stött på problem." Detta är direkt felaktigt. Den kartläggning som förbundet nyligen genomfört visar att i över 90 procent av fallen fungerar konceptet "gammal verksamhet möter ny" alldeles utmärkt. "Gamla folkrörelserävar"

Accent 09-10/08

»Kartengren ser detta som problem. Vi ser det som utveckling.«

öppnar dörrar (ofta bokstavligen, till våra hus), hjälper till, stöttar och bidrar ekonomiskt. Kartengren säger sig vara trött på "de få goda undantagen" men faktum är att de orter där det inte fungerar utgör just undantag. I undersökningen uppger 5 av 70 föreningar som bedriver kamratstöd och/eller annan social verksamhet att de upplevt något av de problem Kartengren beskriver.

Sedan är det klart att det ibland är svårt och ibland väcker heta känslor. Karten-

gren ser detta som problem. Vi ser det som utveckling. Att bygga en folkrörelse där alla är olika, men jämlika, är inte enkelt. Men vi och andra som har eller inte har växt upp i missbruk är inte engagerade i detta för att det ska vara enkelt utan för att bland annat göra vardagen lite enklare och bättre. Och för att vi vill förändra världen!

Vidare skriver Kartengren att IOGT-NTO är en typisk kampanjorganisation, och att vi inte har de strukturer som krävs för vårt sociala arbete. Här missar han att vi är så mycket mer – och har så varit under mer än hundra år. Vi är en organisation som står för både röst och service. Vi är en bred folkrörelse med en stabil lokal verksamhet. Vi fyller en stor social funktion för många människor, inte bara för dem med missbruksbakgrund. Vi bedriver fantastiska kampanjer som når ut i hela landet, till exempel Folknötkerhets vecka och Vit jul.

Den gemensamma nämnaren är vår vision om ett samhälle, en värld, där alkohol och andra droger inte hindrar människor att leva ett fritt och rikt liv.

Avslutningsvis håller vi helt och fullt med Nicklas Kartengren när han kräver en kongress (och varför inte en hel organisation?) "som är medveten om skillnaderna i verksamheternas karaktär och behov och agerar därefter". Det råder delade meningar om hur vi bäst uppnår detta, men om vi var överens om allt skulle IOGT-NTO, och vårt sociala arbete, bli bra mycket tråkigare. ■

PRESSGRANNAR

Nyktra till eller dö

SUNDSVALLS TIDNING konstaterar i ett ledarstick att svenska folket måste "nyktra till eller dö": "Redan i nuläget dör cirka 8 000 svenskar i alkoholrelaterade sjukdomar varje år.

Fler än 10 000 vårdplatser i sjukvården och inom socialtjänsten är resultatet av alkoholmissbruk. Det är inte tu tal om att en minskad alkoholkonsumtion skulle göra oss

både friskare, rikare samt mer långlivade – och sannolikt lyckligare."

Solidaritet

LO-TIDNINGEN har en krönika av Maj-Lis Lööw, före detta statsråd och EU-parlamentariker (s) och aktiv i IOGT-NTO: "Vi läser och förfäras, om gatuvåld och krogvåld, om barn som blir våldtagna, om huliganer som förstör fotbollsmatchen, om en singelolycka med flera döda.

(...) Hur ofta framgår det att alkoholen nästan alltid varit en utlösande faktor? Om den insikten fanns, skulle nog fler förstå varför politiken måste ta sikte på en minskad total konsumtion av alkohol. Kanske kan man då hoppas på ökat stöd för en aktiv och restriktiv alkoholpolitik även om det 'drabbar' mig, som inte har problem med spriten, med höga priser och till synes onödiga begränsningar i utbudet. Det kallas solidaritet."

Sänk kvoterna

VÄSTERVIKSTIDNINGEN har en debattartikel av Johan Örjes som kräver att finansminister Anders Borg under det svenska ordförandeskapet i höst ska driva igenom en halvering av EUs införselkvoter för alkohol. "Därför skulle han återigen understryka att en borgerlig regering är bättre än en socialdemokratisk på att driva en socialt ansvarsfull alkoholpolitik."

Fyra bartendrar friades

Bartendrar som serverar mer alkohol till kraftigt berusade kroggäster behöver inte frukta alkohollagen. I höstas friades fyra bartendrar som åtalats i Göteborg.

■ **ALKOHOLLAGEN** Våren 2006 inledde City-enheten inom Göteborgspolisens ett arbete med civila razzior mot krogar i centrum för att kontrollera ordning och nykterhet. Arbetet har varit framgångsrikt och som ett led i det arbetet har man låtit utreda fyra bartendrar som ska ha serverat märkbart berusade människor alkohol. En kroggäst ska enligt polisens vittnesmål ha fallit omkull precis innan han beställde mer alkohol i baren och en annan ska ha tappat sitt betalkort.

När åtal väcktes mot bartendrarna hösten 2006 röntes det stor uppmärksamhet. Bartendrar uttalade sig i media och sa att deras arbetssituation blir omöjlig om de behöver oroa sig för att åtalas. Av polis och åklagarmyndigheten sågs de fyra åtalen som pilotfall. De är de första, och fortfarande enda, bartendrar i Göteborg som har åtalats för att ha serverat berusade kroggäster alkohol.

När Accent följde upp åtalen visade det sig två av dem lades ned i höstas medan de två andra har lett till friande domar i tingsrätten.

KARL-ERIK ESBO VAR ÅKLAGARE i ett av dem.

– Jag tror att det beror på att domstolen vill fria. De tycker att det här är en struntsak och ser det inte som ett riktigt brott.

Karl-Erik Esbo poängterar att det bara är spekulationer från hans sida.

– Jag tror inte att varje enskild domare tänker att det här är en struntsak. De tänker nog att det finns utrymme för tolkningar och väljer då hellre att fria än fälla. Men det blir tydligt när alla domare tydligt friar.

Karl-Erik Esbo var inte medveten om att

Att servera kraftigt berusade är olagligt, men ännu har ingen fänts för det brottet i Sverige.

FOTO: PIERRE ANDERSSON

»Jag tror att det beror på att domstolen vill fria. De tycker att det här är en struntsak och ser det inte som ett riktigt brott.«

KARL-ERIK ESBO, ÅKLAGARE

alla fyra bartendrar friats eller fått åtalen nedlagda. I så fall hade han nog valt att överklaga till hovrätten. För han menar att bevisläget är bra. I det fall han drev ska, enligt polisens vittnesmål, de två personer som beställde alkohol ha sluddrat, varit skräniga och en av dem ska nästan ha somnat vid bardisken.

– På grund av polisens vittnesmål finns det inte utrymme för annat än att de var berusade, säger Karl-Erik Esbo.

ENLIGT TINGSRÄTTENS BEDÖMNING ÄR det förvisso klarlagt att de två personerna var berusade, men det är inte klarlagt att bartendern

hade noterat det. Därför frias bartendern.

Samma resonemang fördes i den andra friande domen. Där handlade det om en gäst som tappade sitt betalkort efter att han betalat och sedan ramlade omkull när han skulle ta upp det. Tingsrätten slår fast att mannen var påtagligt berusad, men att det inte är säkert att det märktes just när han beställde sin öl.

Maria Hübinette arbetar inom Göteborgspolisens cityenhet och följde rättegången tillsammans med flera kollegor från åhörarposition.

– Det var mycket frågor om själva beställningsögonblicket. Polismanen hade inte sett ansiktsuttrycket på mannen när han beställde, och det är ju möjligt att han skärpte till sig när han gick fram och beställde, säger Maria Hübinette.

Hon konstaterar att det är väldigt svårt att som civilklädd polis avgöra när det är uppenbart att någon gäst blir överserverad. Hon ser dock inte de friande domarna som något större bakslag.

– Det är inget högprioriterat område.

INTE HELLER PÅ RUS, samverkansprojekt mellan restaurangbranschen och myndigheter för att förbättra innerstans krogmiljö, ser man de friande domarna som ett stort bakslag. Visserligen är alkohollagen och dess tolkningar ett viktigt inslag i de kurser som anordnas för krögare och bartendrar, men fokus ligger på det moraliska ansvaret.

– Den stora saken den är att man som bartender har det moraliska ansvaret; att om jag ger den här människan en öl till så kan han hamna i en situation där han råkar illa ut. Det handlar om moral och omtanke, säger Lennart Johansson på RUS.

C-M HÖGLUND

OLOVLIG DRYCKESHANTERING

DOMAR Det är olagligt att servera alkohol till märkbart berusade eller minderåriga personer. Det kallas för överservering och påföljden är böter eller fängelse i högst sex månader.

Urval av tidigare domar för överservering:
2003 dömdes en bartender i Stockholm till dagsböter.
2005 accepterade en bartender i Göteborg ett så kallat vitesförlägg-

gande. Han har senare ångrat att han erkände istället för att driva det till rättegång.
2006 dömdes en bartender i Stockholm. Men det bedömdes som ett ringa brott eftersom det är

svårt för en bartender att bedöma berusningsgrad och därför fick han inget straff.
I februari 2007 dömdes en bartender i Varberg till dagsböter. Han hade tidigare friats i tingsrätten.

Fler poliser på krogen ska minska våldet

KROGMILJÖ Studier visar att både minderåriga och allt för berusade personer får köpa alkohol på krogen trots att det strider mot alkohollagen. Nu satsar polisen på ökad tillsyn för att minska våldet på och omkring krogarna.

Bakgrunden är ett samarbete mellan Rikspolisstyrelsen, Statens folkhälsoinstitut (FHI) och länsstyrelserna. Ett 90-tal poliser och handläggare från länsstyrelserna har specialutbildats för en effektivare tillsyn.

– Minskad berusning i krogmiljö leder till ett minskat antal våldsbrott, säger Ulrika Herbst, chef för Polisavdelningen vid Rikspolisstyrelsen i ett pressmeddelande. En ansvarsfull alkoholservering är viktig och den upprätthålls genom ett bra samarbete mellan krögare, tillsynsmyndigheter och polisen.

När FHI gjorde undersökningar på landets krogar för ett par år sedan fann

Körkortet kvar med alkoholås

ALKOLÅS Idag kan den som har alkoholproblem bli av med körkortet även om han eller hon aldrig har ertappats med att köra bil berusad. Om personen anmäls av sin läkare drar länsstyrelsen in körkortet.

Körkortsutredningen föreslår nu enligt tidningen Riksdag & Departement att även den som missbrukar eller är ”opålitlig i nykterhetshänseende” ska kunna få behålla körkortet under förutsättning att ett alkoholås installeras i bilen. Idag är det bara de som kört rattfulla som erbjuds denna möjlighet.

Utredningen föreslår att läkare ska anmäla personer de anser är olämpliga bilförare på lösare grunder än nu och att de som döms till fängelse för brott som inte är trafikrelaterade ska få behålla körkortet.

Alkoholindustrin aktiv i Botswana

ALKOHOLINDUSTRI Alkoholindustrins lobbykampanjer fortsätter i Afrika. Nyligen stoppades ett nytt förslag till alkoholpolitik i Botswana – ett förslag som var helt formulerat av industrin.

Per-Åke Andersson är programsekreterare på IOGT-NTO-rörelsens Internationella Institut och ansvarig för arbetet mot alkohol som utvecklingshinder. För en tid sedan kom han i kontakt med organisationen Botusa i Botswana. Botusa är ett regeringssamarbete mellan Botswana och USA bland annat kring kopplingen mellan alkohol och hiv.

– Sambayawo Nyirenda i Botusa skickade över ett dokument som var ett utkast

EU Enligt en ny avhandling har den politiska viljan för en restriktiv alkoholpolitik minskat sedan Sverige blev medlem i EU. Möjligheterna att genomföra en sådan politik har också blivit sämre, bland annat genom att införselkvoterna har höjts och att alla monopol utom Systembolaget försvunnit. Samtidigt har Sverige fört in folkhälsoaspekten på EUs alkoholpolitiska dagordning.

Det visar Jenny Cisneros Örnberg vid Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning (SoRAD), Stockholms universitet i en avhandling som läggs fram inom kort.

I sin avhandling har Jenny Cisneros Örnberg, undersökt europeiseringen av svensk alkoholpolitik under åren 1995-2006. Avhandlingen tar upp både formella och informella förändringar.

Studien visar att alkoholpolitiken i Sverige också genomgått förändringar som inte kan kopplas till EU-medlemskapet. Den tar också upp att Sverige på ett aktivt sätt har försökt att introducera alkohol som en folkhälsofråga på EUs agenda.

– Exempel på förändringar är utökade öppettider på Systembolaget och fler utdelade alkoholtillstånd, säger Jenny Cisneros Örnberg i ett pressmeddelande. Vad det gäller Sveriges roll som påverkare var alkoholen en prioriterad folkhälsofråga under Sveriges ordförandeskap 2001, där bland annat beslut togs om att en EU-gemensam alkoholstrategi skulle författas. Och i oktober 2006 antogs den gemensamma strategin av EU-kommissionen.

PIERRE ANDERSSON

till en nationell alkoholpolitik för Botswana, säger Per-Åke Andersson. Problemet var att utkastet lagts fram av ministern för handel och industri, inte av hälsoministern som vore mer logiskt. I själva verket var det alkoholindustrin som skrivit förslaget.

Botusa skrev ett kritiskt

brev till ministern. De menade att innehållet i förslaget till alkoholpolitik stod i strid med det som är effektiv evidensbaserad alkoholpolitik och att förslaget i själva verket hotade folkhälsan. Ministern lyssnade och såg konsekvenserna av alkoholindustrins förslag som gick i papperskorgen. Botusa

fick i uppgift att leverera ett nytt förslag – baserat på folkhälsa, inte på vinstmaximering för alkoholindustrin.

Botswana är dock ett land i mängden i alkoholindustrins lobbyingsatsning i Afrika. Lesotho och Swaziland har nyligen antagit lagstiftningar som formulerats av industrin.

man att i genomsnitt hälften av de personer som spelade kraftigt påverkade eller underåriga fick köpa alkohol.

Enligt FHI kan man se ett direkt samband mellan våld och skador i krogmiljö och nivån på berusningen hos gästerna. Efter att ha utvärderat "Ansvarsfull alkoholservice", en metod som syftar till att minska överservice och service till unga, har man visat att samhället kan spara stora pengar på att minska våldet på krogen.

– Det finns stora vinster, säger Matz Larsson, chef för tillsynsavdelningen vid Statens Folkhälsoinstitut. **PA**

Systembolagets vd anställd på spritjätte

SYSTEMBOLAGET I slutet av januari blev det klart att den nya VD:n för Systembolaget heter Magdalena Gerger. På nittioalet arbetade hon för världens största alkoholföretag Diageo, bland annat som varumärkesansvarig för Smirnoff.

Magdalena Gerger arbetade på Diageo mellan 1990 och 1996. Den sista tiden på företaget arbetade hon bland annat som ansvarig för att öka försäljningen av vodkan Smirnoff. På Systembolaget ser man dock inte Magdalena Gergers bakgrund som ett hinder.

– Det är inte en nackdel att ha kännedom om den här typen av arbete, säger Lennart Agén, informationschef på Systembolaget. Att hon har kunskap om branschen är snarare en fördel.

Lennart Agén tror inte heller att hennes förflutna på Diageo kommer att påverka hennes beslut som vd på Systembolaget.

– Det är över tio år sedan hon arbetade där och då på en internationell nivå. Hon har ingen koppling till dem som arbetar idag med den svenska delen av verksamheten.

IOGT-NTOs förbundsordförande Sven-Olov Carlsson tycker att rekryteringen är anmärkningsvärd men förutsätter att Systembolaget vid rekryteringen säkerställt att Systembolagets uppdrag som alkoholpolitiskt instrument fullföljs under den nya ledningen.

– Systembolaget har som statligt monopol utan privat vinstintresse en central roll i den svenska alkoholpolitiken. Just därför är det särskilt vik-

Magdalena Gerger, ny vd för Systembolaget.

FOTO: SYSTEMBOLAGET

tigt att systembolagets kurs ligger fast och betonas i alla sammanhang. I det perspektivet är den nye VD:n bakgrund anmärkningsvärd, säger IOGT-NTOs förbundsordförande Sven-Olov Carlsson.

Diageo är världens största alkoholproducent och omsätter årligen omkring 83 miljarder svenska kronor.

PIERRE ANDERSSON

Färre gravida dricker alkohol

ALKOHOLKONSUMTION Färre gravida kvinnor dricker alkohol visar en ny undersökning. Av drygt 5000 tillfrågade blivande mödrar i landet uppgav åtta procent att de druckit, en märkbar minskning sedan barnmorskor mer konsekvent börjat informera om riskerna.

– Jag tycker att det är ett fantastiskt resultat undersökningen uppvisar. 97 procent säger att de tagit emot budskapet att man inte ska dricka under graviditet och då minskar det från att 30 procent använde alkohol under graviditeten 2004 till att

Lyckad alkoholkonferens i Tanzania

TANZANIA I mitten av januari samlades ett 80-tal personer i Arusha, Tanzania, för att diskutera alkoholpolitik i Östafrika. Konferensen arrangerades av IOGT-NTOs Internationella Institut för att motarbeta alkoholindustrins lobbying. På konferensen i Arusha träffades 13 parlamentsledamöter från Tanzania, Kenya, Uganda och Burundi, regerings-tjänstemän och representanter från frivilligorganisationer.

bara åtta procent gör det 2008, säger folkhälsominister Maria Larsson till SR Ekot.

Av de gravida som drack alkohol hade de flesta inte druckit mer än motsvarande ett glas vin, enligt studien.

Enligt folkhälsoministern som på onsdag talar på en konferens om alkoholens effekt på födda och ofödda barn, så har barnmorskor på mödravårdscentraler sedan 2004 utbildats i en ny metod att informera gravida om riskerna med alkohol. Det är resultatet av den utbildningen som nu ger effekt, menar Maria Larsson.

Av de tillfrågade gravida kvinnorna uppgav alltså 97 procent att de fått rådet att inte alls dricka alkohol under graviditeten. Bara en procent av kvinnorna uppgav att de inte fått någon information.

Omkring 100 barn föds varje år med alkoholskador, men enligt folkhälsoministern märks ännu ingen nedgång i antalet i statistiken.

DRUGNEWS/SVEN LJLJESSON

Konjaksflaskor för att "hedra" Obama

ALKOHOLINDUSTRI Sprittill-

verkaren Moët Hennessy-Louis Vuitton har sålt 180 000 nummerade konjakflaskor för att "hedra Barack Obama". Flaskan,

Hennessy 44 Limited Edition, levereras i särskild design med svart kapsyl och datumet för presidentens installation, 20 januari, på etiketten.

Enligt uppgift från företaget skänks delar av inkomsterna till en fond som bland annat ska ge stipendier till ledarlanger.

TRE FRÅGOR

125 medlemmar i nystartade Vita

Stanley Almqvist

informationsansvarig på nystartade nykterhetsorganisationen Vita.

Varför startades Vita?

VITA Många nykterister inom frikyrkan känner sig inte välkomna hos IOGT-NTO. Inte bara på grund av Åke Green-affären, utan för att det tycks finnas en ömsesidig skepsis. Samtidigt vill vi manifestera vår nykterhet på något sätt. Vita har ingen verksamhet, utan tanken är att nå ut med nykterhetsfrågan i församlingarna, och på så vis nå kristna som har ett missbruk eller som är nyktra i "det tysta".

Varför inte bara gå med i Blå Bandet?

Blå bandet har också kristen profil, men är en förening som kräver engagemang. Vi känner inte att vi behöver vara med i ytterligare en förening med allt vad det innebär. Därför har vi startat Vita.

Hur länge har Vita funnits?

Sedan i höstas. Hittills har vi fått 125 medlemmar. Men vi hoppas på att siffran ska öka, bland annat genom att vara ute och berätta om oss och genom värvning på konferenser. Det kostar 200 kronor per år att vara medlem.

MARIA ZAITZEWSKY

Med folkmord, fattigdom och hiv-epidemi har barnen i Rwanda ett tungt arv att bära. Men hoppet och skrattet finner alltid nya vägar.

AV HELENA KARLSSON

Tissel, tassel och fniss. Skärpning, och dags för pjäsen att börja: Mamman och pappan kommer hem sent på kvällen, fulla. Barnen gråter, och en av flickorna smiter ut på stan, till baren. Där blir hon uppraggad av en äldre kille som ger henne öl, och har sex med henne. Och så får hon hiv.

Det är blodigt allvar när skolbarnen har sin uppvisning i salen, sista dagen på en veckolång workshop i Kigali. Jag kommer på mig själv att nästan le över dramatiken i pjäserna, som barnen improviserat fram på temat hiv. Men så viskar Benitha, som över-sätter åt mig:

– Det här kan barnen känna igen sig i. Att föräldrarna dricker, och att det är så här hiv sprids.

Det visar sig att alla barnen valt att ta upp just alkoholen i sina små pjäser; för dem är det en självklarhet att alkohol har ett starkt samband med hiv och aids. Ett samband som även forskare konstaterat, med hjälp av omfattande fallstudier och rapporter. Barnen behövde bara öppna ögonen och titta i sin närhet.

– Vi har lärt oss att kämpa mot hiv men framförallt mot alkohol, tycker nioårige Salus Niyonkuru när jag frågar honom om den här veckan. Men allra roligast var akrobatiken!

För det här har nämligen varit en lite annorlunda workshop om hiv. Istället för föreläsningar har barnen fått jonglera, göra roliga grimaser, leka och ställa sig i pyramid. Svenska "Clowner utan Gränser" har utbildat ledare från olika scoutorganisationer i Rwanda, och dessa ledare har i sin tur sedan hållit i workshopen för ett fyrtiotal barn.

– Vi vill att barnen ska säga ja till livet, berättar Rebecca Westholm, som utbildat de rwandiska scoutledarna. Men att säga ja, innebär också ibland att man måste säga nej – kanske till att ha sex utan kondom.

Övningarna som barnen gör är roliga, men har samtidigt en djupare mening. Med alla sinnen får barnen uppleva hur det är att sätta gränser, våga tro på sig själv eller lita på andra.

– Och vi vill att barnen ska få vara barn. Projektet kom till för att man kände att "nu har vi haft nog med sorg", berättar Rebecca.

När det nu är dags för avslutning får varje barn en röd clown-näsa och ett tjustigt diplom som intygar att de lärt sig om "styrka, tillit och glädje". Stoltheten lyser ur ögonen på barnen när de visar upp diplommet.

Den rejäla dos av styrka och glädje som barnen fått, kan komma till användning. Rwanda är ett av världens fattigaste länder, och i landets historia finns ett grymt folkmord för bara 15 år sedan, som präglar människors liv. Många förlorade sin familj, de flesta

Att lära sig att lita på sina vänner – det kan ha en extra dimension i ett land där v

Säga

und där vänner och grannar en gång mördat varandra. På workshopen, finansierad av Världens barn, används alla sinnen för att träna tillit.

ja till livet

Barnen i Rwanda lär sig säga nej till hiv

Metoden är bra för att förebygga droger också, menar flickscouterna Pauline Uwabawulimwijuru, Triphine Uwamariya och Sonia Umugwaneza. Det barnen har lärt sig här kommer de sedan att lära vidare, tror Pauline.

- › bevittnade våld, mord eller lemlästningar. En miljon människor dödades och 100 000 barn blev föräldralösa.

Dessutom har Rwanda, liksom många andra afrikanska länder, fått bära bördan av en hiv-epidemi. Jag var beredd att få höra om utstötta aidssjuka, gatubarn som blivit föräldralösa på grund av sjukdomen. Men precis som med mycket annat i Rwanda har jag delvis trott fel. Det är inget stigma att få hiv, och det är inte tabu att prata om sjukdomen. På gatorna i huvudstaden Kigali syns knappt några gatubarn över huvud taget, trots att det finns cirka 220 000 barn som är föräldralösa på grund av aids. Det finns många kooperativ och andra projekt för gatubarn. Problemen finns där, men det finns också en stark vilja att förändra.

– Vi tar hand om dem som blir sjuka, och de som blivit smittade berättar för andra så att de ska lära sig hur man skyddar sig, berättar Vincent Ntwzimana. Om någon är hiv-positiv är det ingen som blir rädd.

VINCENT NTWZIMANA ÄR ANSVARIG för sociala frågor i Burera-distriktet, i norra Rwanda, vid foten av de dimhöjda vulkanerna där bergsgorillorna bor. Här i gränstrakterna till Uganda är en av de främsta riskgrupperna chaufförer som kör mellan de båda länderna, stannar till på en bar, tar några Primus-öl och sedan struntar i kondomen när de går till sängs med någon kvinna.

I Burera som är ett av landets fattigaste distrikt låg hiv-spridningen på två procent för tre år sedan.

– Nu är den nere i 1,5 procent, säger Vincent Ntwzimana och berättar om olika åtgärder som gjorts. Även i övriga landet har förekomsten av hiv sjunkit, jämfört med nio procent 1990, är den idag i snitt nere i drygt tre procent.

»När ni lyfte mig, så flög jag! Och det är för att ni alla är stora personer, inombords.«

Vincent Ntwzimana säger att till skillnad från många afrikanska grannländer har Rwanda från början valt att tala öppet om hiv och aids, och hur man kan skydda sig. I varje tal som president Kagame håller tar han upp frågan. På hälsocentraler finns gratis kondomer att få – men ett stort problem är att hälsocentralerna är så få. Det finns bara en läkare på 50 000 invånare. Budskapet för att skydda sig mot hiv handlar, som i många andra länder, om att avstå från sex, att vara trogen och att använda kondom. Men några kampanjer om att dricka mindre, för att undvika smittspridning, har inte setts till än så länge.

SCOUTORGANISATIONERNA I RWANDA HAR i alla fall börjat jobba med alkoholen. I ett samarbete med NSF (Nykterhetsrörelsens Scoutförbund) och IOGT-NTO-rörelsens Internationella Institut har frågorna väckts, och workshopen med "Clowner utan Gränser" är ett sätt att hitta nya vägar för att jobba med barn och ungdomar.

– Det är en bra metod att använda lekar, tycker Triphine Uwamariya, ledare från flickscouterna

– Ja, det är ett bra sätt att ge ett budskap, det fastnar bättre, säger Joseph Narirwanenaramabuye.

Scouter och flickscouter har totalt 40 000 medlemmar, och tack vare ett stort utåtriktat arbete i sociala frågor när man betydligt

Clowner med röda näsor är inget vanligt i Rwanda. Men verktygen från svenska Clowner utan Gränser har ändå uppskattats, tror Nandi Vileika nere t v) och Rebecca Westholm (liggande).

fler. När landet skulle börja byggas upp igen efter folk-mordet blev scouterna en av flera viktiga aktörer i den omfattande försoningsprocess som fortfarande pågår. På alla läger jobbar scouterna med försoning och konflikt-lösning – med förhoppningen om att det i framtiden blir svårare att slå ihjäl varandra om man lekt och lagat mat tillsammans på ett läger.

Scouterna är också viktiga i arbetet med att förebygga hiv och alkohol. Ungdomar är en central målgrupp – inte minst i ett land som Rwanda där 42 procent av befolkningen är under 15 år.

– Kunskapen blir ett bra bagage för barnen när de växer upp, konstaterar Triphine.

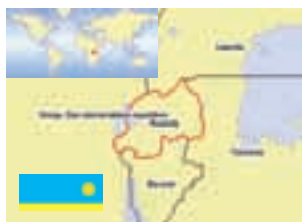
Förhoppningsvis är det inte enbart kunskapen om hur man skyddar sig stannat kvar. Utan också minnet av övningen där barnen fick lyfta varandra, en i taget. Där den som låg på marken, lyftes upp och fick vila på de andra barnens händer, högt uppe i luften. Och bara lita på sina vänner. Förhoppningsvis bär de också med sig orden från Nandi Vileika från "Clowner utan Gränser":

– När ni lyfte mig, så flög jag! Och det är för att ni alla är stora personer, inomboards. ■

EN DEL AV VÄRLDENS BARN Workshopen i Rwanda kunde genomföras tack vare stöd från kampanjen Världens Barn, där IOGT-NTO-rörelsen har deltagit i flera år. Målet är att förebygga hiv.

Mer om Världens Barn och IOGT-NTO-rörelsens internationella arbete: www.bistand.iogt.se

Mer om "Clowner utan Gränser": www.skratt.nu

Huvudstad: Kigali

Officiella språk: engelska, franska, kinyarwanda

Statsskick: Republik

Självständighet: 1 juli 1962

Nationaldag: 1 juli

Yta: 26 338 km² (144:e)

Folkmängd: 8 648 248 (88:e)

342,4 inv/km² (19:e)

BNP: \$1 637 milj (147:e)

Valuta: rwandisk franc (RWF)

Religiös tillhörighet:

katoliker 56,5 %, protestanter 26 %,

sjudedagsadventister 11,1 %, musli-

mer 4,6 %, inhemska religioner 0,1 %

RWANDA

Minnesmonument i Butare över offren i folkmordet i Rwanda.

Folkmord och försoning

FAKTA Rwanda, stort som Småland, ligger mitt i Afrika mellan Tanzania, Uganda, Kongo och Burundi.

Landets 9 miljoner invånare försörjer sig främst på enklare jordbruk. En snabb befolkningsökning och ökad konkurrens om odlingsbar mark var en bidragande orsak till folkmordet 1994, då en miljon människor dödades.

Folken tutsier och hutuer har samma språk, religion och kultur.

Minoriteten tutsier var traditionellt ett högre stående herdefolk och hutuerna bönder. Kolonialmakten Belgien betraktade landet med rasbiologiska ögon och förstärkte skillnaderna mellan grupperna och gav en mängd privilegier åt tutsierna. Efter självständigheten 1962 växte en hutunationalistisk politik fram.

Under 1990-talet stödde regeringen milisen Interahamwe, och spred effektiv propaganda mot tutsier i tidningar och radio. När folkmordet startade i april 1994 gick allt snabbt – Rwanda är ett välorganiserat land. Under tre månader lemlästades, våldtogs och dödades en miljon tutsier och tutsivänliga hutuer.

FN klassade detta som inbördeskrig och ingrep inte. Folkmordet fick sitt slut i juli 1994 då rebellerna RPF besegrade regeringen. FN har i efterhand sagt att man svek Rwanda.

Rwanda är idag ett förhållandevis stabilt och säkert land. President Paul Kagames parti RPF har genomfört stora reformer och satsningar på försoning.

Även om utmaningarna är stora bedömer exempelvis Världsbanken och svenska Sida att Rwanda gjort stora framsteg på mycket kort tid.

HELENA KARLSSON

Lindarw

En nykter nattuggla

I över trettio år har dragshowartisten Christer Lindarw och gruppen After Dark glittrat på scenen. Och nya landsomfattande turnén går för utsålda hus. Nyckeln till framgången stavas glädje och glamour – och mjölk i stället för champagne.

AV MARIA ZAITZEWSKY

Lågkonjunktur eller inte. När After Dark i slutet av januari ger sig ut på turné är nästan varenda biljett såld. Nattugglan Christer Lindarw, som stigit upp lagom till vinterns tidiga skumtimme, drar handen genom sitt spretiga hår.

– Kanske är det tack vare lågkonjunkturen som folk faktiskt unnar sig det där lilla extra. Som tröst, funderar Christer.

Trettiofyra år med After Dark har förstärkt byggt upp en stampublik som älskar de storstilade produktionerna, glittret, glamour – och parhästarna Christer Lindarw och Lasse Flinkman. Den första en vacker primadonna, den andra korpulent och humoristisk. En oslagbar kombination. Men i år följer inte Lasse med.

– Han gillar inte turnélivet och driver dessutom ett café i Skåne numera. I stället följer Babsan med, berättar Christer, som själv älskar att turnera ute i landet.

– Man får så mycket villkorlös kärlek. Människor på landsbygden har inga attityder, det är äkta värme och uppriktig glädje vi möter, säger storstadsson Christer, som har turnerat i olika omgångar sedan 90-talet. De första gångerna var han tveksam till hur de skulle få med sig alla grejer; dekor, plymer, hundratals kostymer. Det kändes som ett jättestor projekt. Men det gick bra och gav mersmak. Under åren har After Dark varvat turnéer med fasta krogshower, bland annat på Börsen i Stockholm. Och nu är det alltså dags igen. Idéer, texter och egenproducerad musik

står Christer och hans kompanjon Kent Olsson för. Och alla scenkläder designas förstås av Christer själv. I år blir det, som alltid, en blandning av spektakulära nummer och parodier på kända artister.

– Visst skulle vi kunna göra det enkelt för oss och bara köra parodier. Men vi vill bjuda generöst och ge publiken de här riktigt pampiga numren. Svenska folket är inte så bortskämt med spektakulära shower. När vi började med krogshower på 80-talet så höjde vi ribban rejält. I stället för att ha en artist som stod och sjöng, körde vi med rök, suggestiv ljussättning och dansare. Jag inspireras av de stora Broadwayuppsättningarna och lånar ofta idéer och impulser från dem. Namnet After Dark kommer faktiskt från en tidning som täckte alla shower New York.

ATT DET BLEV JUST dragshow berodde på en slump. Redan som ung var Christer showintresserad och gillade att uppträda. Men att bli dragshowartist var inte drömmen, utan snarare att producera stora shower och cabaréer av internationellt snitt.

– Jag halkade in på det av en händelse, vi gjorde ett draguppträdande på diskoteket Alexandra i mitten av 70-talet och fick sedan möjlighet att fortsätta.

Dragshow har lite dålig klang utomlands. Men i Sverige har det blivit synonymt med After Darks stil och klass. Visst skämmas det, men det blir aldrig plump. Och någonstans här tror Christer att nyckeln till gruppens framgångar ligger.

– Det är snyggt, proffsigt och inte provocativt. Vi vill underhålla.

Jordnära, enkel och vanlig är Christer Lindarws bild av sig själv. Scenpersonligheten i After Dark är en roll han spelar och som han lägger av sig när han kommer hem.

FOTO: MARIA ZAITZEWSKY

» Dessutom tror jag att det är en fördel att inte dricka i den här branschen, där man ofta blir bjuden. Jag har sett många stora artister gå under på grund av alkoholen. «

Christer Lindarw på scen med After Dark, till höger som Lena Philipsson.

Ändå är det svårt att tänka sig att en grupp med dragshow-drottningar inte skulle provocera. Eller inspirera. Beroende på hur man ser det.

– Jo, vi har nog öppnat många dörrar för homosexuella. Genom att vi har syns så mycket i media och på teve, framför allt under 70- och 80-talen, så har vi säkert bidragit till att fler har vågat sig ut garderoben. Vi har slagit håll på en hel del fördomar skulle jag tro. Som att det är äckligt med karlar utklädda i klänning. Jag tror att många har tänkt om efter att ha sett vår show.

1989 utsågs Christer Lindarw till Sveriges vackraste kvinna –

trots att han är man. Tjugo år senare är han fortfarande snygg. Men äldre förstås. Hur viktigt är utseendet?

– Det är förstås viktigt. Men Christer på scen och Christer här i soffan är ju två olika personer. Det sägs att jag har snygga ben. Men tycker du verkligen att de här snygga?

Med ett snett leende i mungipan svingar han fram ett hårigt, senigt mansunderben.

Några injektioner mot rynkor har det blivit, medger han. Men annars handlar det mest om att hålla sig i form med motion, bra mat och – mycket vila.

Utseendet är viktigt. Christer äger en rymlig walk-in garderob med många speglar och mycket kläder.

FOTO: MARIA ZAITZEWSKY

› – Jag har ingen meningsfull hobby. Jag tänker att jag borde börja träna, men det har inte heller blivit av. Jag är väldigt bra på att göra ingenting. Förut skämdes jag lite för det, som om jag var oduglig på något sätt. Men nu har jag lärt mig att både kropp och själ behöver den återhämtning som slappandet ger. Jag har varit ledig i ett år nu och inte gjort särskilt mycket alls. Det är på nivån att det känns som ett jätteprojekt att gå ut och handla. När jag arbetar blir det å andra sidan väldigt intensivt och då blir gruppen som en familj, som umgås både före och efter föreställningen. Men jag trivs bra ensam också, säger Christer, som funderar på att skaffa en liten hund som sällskap.

Han avstår helt från alkohol och väljer att dricka mjölk där andra beställer vin eller champagne.

– Haha, det där har man fått många gliringar om genom åren. Varken jag eller Lasse dricker. Vi väckte mycket uppmärksamhet när vi beställde in mjölk i ishinkar på de hipa ineställena i Stockholm!

Christer berättar att han aldrig har gillat alkohol. Som ung hände det att han drack, men eftersom han mådde dåligt av det och mest blev trött, så valde han att avstå helt.

– Jag gick inte igång på det. Det gav mig ingen kick. Då är det ju ingen vits. Dessutom tror jag att det är en fördel att inte dricka i den här branschen, där man ofta blir bjuden. Jag har sett många stora artister gå under på grund av alkoholen.

CHRISTERS MORFÖRÄLDRA VAR BÄGGE Godtemplare, så på sätt och vis finns nykterheten också i modersmjölken. Men själv vill han inte bli medlem i nykterhetsrörelsen.

– Jag är ingen politisk person och känner inget behov av att vara organiserad nykterist.

Som barn var han på samma gång ensamvarg och exhibitionist. I skolan spexade han gärna, men hemma satt han ofta och ritade. I vuxen ålder har den kreativa ådran fått utlopp bland annat genom design. Han har skapat spektakulära scenkläder åt

artister som Jill Johnson, Lill-Babs och Lill Lindfors och brudstass åt såväl Lena Philipsson som Per och Åsa Gessle.

Melodifestivalen är ett forum som Christer ofta återkommer till, som designer av scenkläder. Men 2004 slog After Dark själva igenom med låten "La Dolce Vita", som kom trea.

– Vi tyckte mest att det var en kul grej. Vi är ju inga sångare och jag räknade aldrig med att det skulle bli en sådan succé. Men låten hamnade på topplistorna och vi fick väldigt mycket uppmärksamhet. Jag tror att en helt ny generation upptäckte oss, säger Christer som inte skulle banga för att vara med igen om bara rätt låt uppenbarar sig.

HAN BESKRIVER SIG SOM en jordnära och "vanlig" person. Oglamorös och nedtonad, sitt glammiga yrke till trots. Det tror han delvis hänger ihop med uppväxten med en ensamstående mamma i Eskilstuna.

– Jag känner en ödmjukhet inför att jag har tjänat pengar och fått det bra. Men det betyder inte att jag glömmer dem som har det svårt. Jag betalar gärna skatt och delar med mig av det jag har fått. De värderingar jag växte upp med har jag fortfarande kvar. ■

CHRISTER LINDARW

ÅLDER: född 1953 i Eskilstuna

BOR: Lidingö utanför Stockholm

FAMILJ: Mamma och pappa. Lever som singel.

BAKGRUND: Utbildad designer på Beckmans, öppnar klubben After Dark 1976. Under 80- och 90-talen krogshowar på bland annat Börsen och turnéer och gästspel i Spanien och USA. 2004 kom After Dark trea i Melodifestivalen med låten "La Dolce Vita".

KALLELSE TILL IOGT-NTOs JUNIORFÖRBUNDS KONGRESS 2009

Förbundsstyrelsen kallar i enlighet med § 2:2 i stadgar-
na till ordinarie kongress i Göteborg den 8-12 juli 2009.
Förhandlingarna inleds onsdagen den 8 juli på Svenska
Mässan.

Motion till kongressen kan inges av varje medlem i
IOGT-NTO-rörelsen samt juniorföreningar och distrikt
och skall vara förbundsstyrelsen tillhanda senast den 29
april 2009.

Mötesrättigheterna regleras av § 2:5 i stadgarna.

Varje medlem i IOGT-NTO-rörelsen har närvaro- och
yttranderätt vid kongressen.

Stockholm i januari 2009

Ann-Britt Hagel

förbundssekreterare

770 13 Grangärde • 0240-64 00 11 • www.saxenborg.se

IOGT-NTO-rörelsens kursgård Saxenborg Ekonomiska förening

kallar andelsägarna till stämma
lördagen den 2 maj kl 14.00 på Saxenborg.

Sedvanliga stämmofrågor enligt stadgarna.

Styrelsen

Västernorrlands distrikt söker en

Verksamhetsutvecklare

Dina arbetsuppgifter blir att:

- utveckla IOGT-NTO och Junis verksamheten inom kommu-
nerna Sollefteå, Kramfors och Härnösands kommuner
- Ledar- och medlemsrekrytering
- Ledarutveckling, ledarutbildning och föreningsutveckling
- Utveckla samarbete med andra föreningar och offentlig sektor

Samarbete med övriga konsulenter i Västernorrland för att vid
vissa satsningar arbeta mer i team.

Vi söker dig som är föreningsintresserad och har en utbildning
och/eller har arbetat med dessa frågor. Du är en kreativ person
och gillar att arbeta med utveckling, har god samarbetsförmåga
och tycker om att arbeta med människor. Administration ingår
också i arbetet. Du är medlem i IOGT-NTO rörelsen eller är
beredd att bli det, och har körkort och tillgång till bil.

Placeringsort blir Sollefteå eller Kramfors.

Läs mer om IOGT-NTO rörelsen på www.iogt.se/vasternorrland
eller www.junis.org/vasternorrland.

Vill du veta mer om tjänsten ring kassör Olle Häggström 0733-72 63 52
eller utvecklingskonsulent Hans-Olof Andersson 070-190 84 07

Din ansökan, med CV och bilagor vill vi ha så snart som möjligt och
senast måndag den 16 mars till: IOGT-NTO Storgatan 38, 891 34
Örnsköldsvik (märk kuvertet "Verksamhetsutvecklare").

Vikarierande informationssekreterare sökes

Vi söker en person som är initiativrik, flexibel,
självständig och med stor förmåga att samar-
beta och planera sitt eget arbete. Erfarenhet
av projektledning liksom vana vid att arbeta
självständigt är meriterande.

Utbildning

Du som söker tjänsten har passande utbild-
ning, gillar utmaningar och har erfarenhet av
verksamhet i någon ideell organisation.

Ansökan

Läs mer om tjänsten och hur du ansöker på
www.nsf.scout.se/jobb.

Senast den 1 april vill vi ha din ansökan.

Nykterhetsrörelsens
Scoutförbund

Berättandet öppnar nya dörrar till läkning

Birgitta berättar om 30 års haschrökande, men också om de 16 månaderna som gått sedan hon senast använde droger. Socialsekreteraren Susanne Haglund lyssnar. I narrativ terapi står klientens berättelse i centrum.

■ **TERAPI** Vi befinner oss hos Susanne Haglund, som är socialsekreterare på Narko-manvårdsgruppen Hisingen i Göteborg. Jag är med för att jag ska skriva om den så kallade narrativa praktik man ibland använder här. Som en nutida variant av människans urgamla sätt att ta itu med svårigheter och stödja varandra, berättandet kring lägerelden. Ett krav är emellertid att jag också ska vara involverad, inte bara observera och notera.

Susanne och hennes kolleger har beskrivit för mig hur de själva allt mindre agerar som experter. Det handlar helt enkelt om att lämna ifrån sig av den makt man har som behandlare. Klienten får, som de säger, vara författare till sin egen livsberättelse medan de antar rollen som redaktörer och medhjälpare.

– Jag har mina erfarenheter, som människa och behandlare, men det är klientens värderingar och tankar som är viktiga, inte mina, förklarar Susanne.

– Det är också lätt hänt att gå in och, utifrån mina värderingar, tolka vad de tänker. Det är en träningsak att undvika sådant och i stället fråga vidare om vad de egentligen menar.

Susanne inledde träffen med att fråga Birgitta vad hon vill tala om, vad som är viktigt för henne.

– Jag har varit en socialt fungerande

missbrukare som klarat mig på egen hand, berättar Birgitta.

– I alla år har jag hört talas om den hjälp som finns för narkomaner. Så tar jag steget att försöka lämna drogerna och upptäcker att det inte finns något stöd.

Birgitta fortsätter sin historia, med tårar i ögonen men skärpa i rösten. Susanne ställer då och då lyhört någon precis fråga, och lotsar Birgitta vidare.

– Hur har det påverkat dig, undrar hon nu.

Birgitta beskriver hur hon får, som hon säger, sjuka funderingar:

– Shit också, livet var lättare när jag drog-

»Shit också, livet var lättare när jag drogade. Det tycker jag är sorgligt, att jag ska behöva tänka så.«

BIRGITTA

gade. Det tycker jag är sorgligt, att jag ska behöva tänka så. Men då körde jag järnet och fann alltid själv lösningar på mina problem. Nu stöter jag bara på hinder.

DET ÖVERGRIPANDE SYFTET MED arbetssättet är att bygga upp en mer önskvärd identitet. Därför gäller det bland annat att, för att fortsätta parallellen, undvika att boken bara får ett kapitel, som handlar om alla misslyckanden. Nej, problemen ska inte sopas under mattan. Men de ska inte heller ses som en del av en människas personlighet, beständiga för all framtid. Som någon säger: man lyfter ut problemet ur sig själv för att sedan mobilisera alla goda krafter för att angripa det. Bland annat genom att

söka efter alternativa historier, som är lika sanna.

– Om man bara sätter ljuskäglan på missbruket missar man alla andra sidor som den människan också har, säger Susanne.

I stället siktar man in sig på områden i livet där problemet, t ex drogerna, inte haft så stort inflytande, och hur man lyckades undvika att det blev så.

För att berika historien, komplettera det där kapitlet om missbruket, tar man enligt den narrativa praktiken hjälp av andra personer, av närstående och bekanta. Eller av totala främlingar, som jag just nu. Alla som har något att tillföra berättelsen, för att hjälpa "huvudpersonen" på vägen mot en ny bättre identitet, kan bjudas in.

Ja, ibland kan även fiktiva figurer, från till exempel böcker eller teveserier, bidra i sammanhanget, genom klientens sätt att tolka dem. Alla människor har ju inte tillgång till ett stort nätverk.

I DAG HAR ALLTSÅ jag rollen som så kallad outsider witness. Och nu vänder sig Susanne till mig och undrar vad jag fastnat för i Birgittas berättelse. Det är två delar av historien som särskilt slagit an hos mig:

– Det är sorgen som jag ser hos dig, sorgen över att du hittills inte fått den hjälp och det stöd du förväntat dig av socialtjänst, sjukvård och försäkringskassa.

– Men det är också styrkan som jag anar. Fast den verkar ju ligga dig i fatet, när du inte blir trodd. När människor har svårt att förstå vad du varit med om, och ge dig det stöd du skulle behöva.

Birgitta har beskrivit ett möte med en psykolog. Hur hon berättar om decennier av missbruk. Efter att i alla år ha gjort vad hon kunnat för att sopa igen spåren efter

DEN NARRATIVA TERAPIN KOMMER FRÅN NYA ZEELAND

BAKGRUND Den narrativa terapin har skapats av australiensaren Michael White och David Epston från Nya Zeeland. Terapiformen, som fått allt

större internationell betydelse, är relativt vanlig i till exempel Danmark och Norge men förekommer också på sina håll i Sverige. Det narrativa tänkandet är

vanligast bland familjeterapeuter, men används också inom missbruksvården. Många föredrar att använda begreppet narrativ praktik, för

att betona den praktiska tillämpningen, att det inte är fråga om en teoribildning.

I narrativ terapi är det klientens berättelse och historia som står i centrum, vilket ofta öppnar nya inre dörrar.

FOTO: HILLEVI NAGEL

sitt narkoman-jag, har hon kommit så långt att hon kan uttala orden. Och inte bara inför sig själv utan också till en annan människa. Hur psykologen slår fast: "Men du är ju ingen missbrukare."

– Jag tänkte att då är det väl så här jag ska leva mitt liv; eftersom jag inte är narkoman kan jag fortsätta lite till med drogerna, berättar Birgitta.

– Samtidigt visste jag förstås att jag var missbrukare.

JAG, SOM I ÅRATAL skrivit om droger och missbruk, känner ilskan bubbla upp. Visst, jag har producerat artikel på artikel om brister i missbruksvården och knappa resurser, men psykologens attityd gör mig upprörd häpen. Medan jag nu, riktad till Birgitta,

»Jag har mina erfarenheter, men det är klientens värderingar och tankar som är viktiga, inte mina.«

SUSANNE HAGLUND, TERAPEUT

beskriver mina egna reaktioner flyter en annan insikt upp till ytan.

– Jag kan så lätt identifiera mig med dig, säger jag.

– Vi tillhör samma åldersgrupp och du ser så "vanlig" ut. Du skulle kunna vara jag. Eller jag skulle kunna vara du. Och det betyder ju att jag också skulle kunna vara narkoman. Kanske är det den insikten som

skrämmer människor, så att de måste förneka dina problem?

– Identifikationen skulle förstås också kunna leda till att människor vill stödja dig, men nu verkar den i stället slå tillbaka mot dig.

Birgitta begrundar ett ögonblick vad jag sagt. Sedan håller hon med: Så kan det nog vara. Hon är ju numera öppen om sitt liv, och alla människor har en "ryggsäck" att bära.

– Men jag tror också att människor reagerar för att jag ofta redan har identifierat problemet när jag kommer för att få hjälp. Och dessutom berättar hur jag vill lösa det.

– Många inom förvaltningen klarar inte av det. Hade jag däremot lagt mig på golvet och bett att "snälla hjälp mig", då hade de rest mig upp och borstat av mig och sett till att jag fått allt stöd.

Susanne påpekar att människor kan bli lite rädda och handlingsförlamade när de inte längre får ha makten. Som när Birgitta kommer och berättar hur hon vill ha det, efter att ha tagit tillbaka makten över sitt liv från drogerna.

Sedan vänder sig Susanne till mig igen, och undrar varför jag fastnat för just de här delarna av Birgittas berättelse. Hon har förklarat att det här är ett sätt att skapa ett ömsesidigt möte mellan jämställda människor. Ett "betraktande vittne" ska, benämningen till trots, inte ställa sig utanför och betrakta "den andra" utan också vara beredd att låta sig påverkas. Och klienten ska se att det hon berättar också kan ha betydelse för någon annan. Så när jag börjar hänvisa till mitt jobb förtydligar Susanne: Hur är din reaktion kopplad till din livshistoria och dina erfarenheter?

JAG FUNDERAR EN STUND; har jag givit mig in i detta måste jag ju i anständighetens namn också vara så ärlig som möjligt. Så inser jag, eller snarare känner någonstans i magtrakten, hur min förmenta styrka användes som ursäkt av människor jag förväntat mig mer av, som inte ville engagera sig, när jag behövde stöd i en livskris. Och så minns jag känslan av att slå huvudet i väggen, bli misstrodd, den där gången när min doktor inte tog mina symptom på allvar.

– Det är skönt att höra att människor fortfarande ser en styrka i mig, säger Birgitta eftertänksamt när det är dags att avsluta vårt samtal.

Som en sammanfattning säger Susanne att den som känner sig maktlös kan använda den narrativa praktiken för att ta makten över sitt eget liv. Och för varje gång klienten berättar sin livshistoria byggs den på, så att hon, lite i taget, förändrar synen på sig själv.

– Vi ägnar oss åt ett slags upprättelsearbete.

MARGARETA OMSÄTER

MARS 2009 ACCENT 19

LÖSNING JULTÄVLING

Svårknäckta julnötter

Jultävlingen i Accent nr 9-10/08 var tydligen i svåraste laget. Bara två av dem som skickat in svar hade alla rätt i de tre deltävlingarna.

De båda, Johan Denne i Malmö och David Rellme i Umeå får boken "Flickan under gatan", signerad av

författarna Roslund & Hellström, och dessutom tio miljonlotter var. Tredje pris, fem miljonlotter, har vi lottat ut bland dem som hade nästan alla rätt, och det går till Irene Larsson i Vetlanda.

ACCENT GRATULERAR!

Klassisk spännande mordhistoria

Den onda viljan
Karin Fossum
Övers Helena och Ulf Örnklou
Forum

ROMAN Tre unga män åker till en stuga invid en tjärn för en grabbhelg tillsammans. Under en

nattlig båttur faller en av dem, Jon, över bord och drunknar. De andra två lyfter inte ett finger för att rädda sin kamrat. De intalar varandra att larma polisen först morgonen därpå och hitta på en historia om att Jon försvunnit spårlost under natten. Rubriceringen kommer att bli självmord, resonerar de, eftersom Jon varit deprimerad en längre tid.

Men kommissarie Sejer är av en annan uppfattning. Han hittar snart sprickor i killarnas redogörelser och när ytterligare ett lik fiskas upp ur en sjö hittas kopplingar till de tre vännerna. De två som är kvar får problem med att förklara sig; vad hände egentligen vid postlåddorna efter festen? Och vad var det som utlöste Jons depression?

En otroligt spännande, tät och klassisk mordhistoria berättad med Fossums enkla och självlysande prosa. Berättelsen är dessutom så mycket mer än en deckare. Här står relationerna i fokus; Axel som är den drivande ledaren i gänget. Jon och Reilly mjukare och med mer samvete, som gnager och sliter sönder dem. "Den onda viljan" är en studie i vad som kan hända när slumpen gör en människa till en brottsling. Vi ställs inför ett val och det är i det valet vi visar vad vi går för.

MARIA ZAITZEWSKY

Joel Kinnman och Malin Crépin i filmen "I skuggan av värmen".

NÄRGÅNGET OM LIVET SOM NARKOMAN

I skuggan av värmen
Svensk film efter Lotta Thells roman
Med bland andra Malin Crépin och Joel Kinnman

FILM Utrustad med alla attiraljer en narkoman behöver tar Eva jobb som väktare. Hon behöver lönen för att finansiera knarket och tänker att hon ska tända av så snart hon är ledig. Naturligtvis är det inget liv hon lever, utan en ständig jakt på kickar, droger och pengar. Snart sitter hon fast i ett svårt heroinmissbruk.

Så träffar hon polisen Erik och blir, mot sin vilja, förälskad. Han förstår först inte hur sjuk Eva är. Men när han väl gör det ställer han upp till hundra procent för att hjälpa henne. Han vill få in henne på behandling, men tvingas i stället själv ta hand om hennes avgiftning, då hennes socialsekreterare

vänder henne ryggen i ett akut skede. Efter en mardrömslik avgiftning börjar livet äntligen kännas ljusare. Då trillar Eva dit igen. Maktlös släpper Erik taget om sin kärlek.

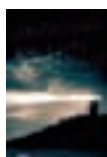
"I skuggan av värmen" är en otroligt stark, närgången och tät historia om livet som narkoman. Malin Crépin är enastående som Eva och man förstår in på bara skinnet vad det måste innebära att leva med en så sjuk människa – och att vara en själv. Det är skitigt, vidrigt och oromantiskt. Ändå finns kärleken där någonstans bland alla kanyler, blodet och ångesten. Och det är just hoppet om kärleken och att det trots allt finns en väg ut ur misären som gör filmen uthärdlig. Se den!

MARIA ZAITZEWSKY

Sveriges bästa skräckförfattare

Människohamn
John Ajvide Lindqvist
Ordföret

ROMAN Inledningen på "Människohamn" är magnifik. För

nog är det alla föräldrars skräck att ens barn ska försvinna spårlost. Det är just vad som händer Anders och Cecilia som en solig vinterdag är på besök på

Domarö i Roslagen. Sexåriga Maja går iväg för att undersöka något på isen. Hennes röda overall är ju väl synlig, resonerar Anders, som tänker att på den tjocka isen, med milsvid sikt, är det ingen risk att Maja hamnar utom syn-

VEM MUMLAR I TOMTESKÄGGET?

De åtta tomtarna bakom skäggen var Tom Alandh, Tommy Söderberg, Karin Mattsson, Micael Binfeld, Camilla Läckberg, Sverker Olofsson, Morgan Alling och Marcus Birro.

KNÄCK TOLV TANKENÖTTER

Rätt tipsrad: 2 2X 122 122 1x1

JULMÄSTERSKAP I FÖRKORTNINGAR

ASAP – As soon as possible
BB – Barnbördshus/barnbördsklinik
HKH – Hans/Hennes kungliga höghet
ISBN – Internationellt standardbokenummer
SMS – Short message service
RFSL – Riksförbundet för sexuellt likaberättigade

KRIS – Kriminellas revansch i samhället

DVD – Digital Versatile Disc

Sjöv – Sjöfartsverket

(jl) – Junilistan

GPS – Global positioning system

FRA – Försvarets radioanstalt

u.p.a. – Utan personligt ansvar

lol – Laughing out loud

LVU – Lagen om vård av unga

GAPA – Global Alcohol Policy Alliance

DO – Diskrimineringsombudsmanen/Distriktsordförande

DD – Dagens dubbel/Dubbeldiagnos/Dalademokraten/Data deficient (kunskapsbrist)

håll. Men det gör hon. Plötsligt är hon borta och efter veckor av fruktlöst sökande är Anders och Cecilia tvungna att ge upp.

Sorgen leder till skilsmässa och Anders är efter ett par år ett vrak, försupen och deprimerad. Trots det vill han leva vidare och återvänder till ön i förhoppning om att finna svar. Mot alla odds får han ett meddelande från Maja. Men var är hon? Han förstår att hon befinner sig i en annan dimension och är fast besluten att finna henne och återföra henne till de levandes värld.

Jakten drar honom in en mörk historia om öbor som försvunnit spårlöst och om döda som återvänt. Det är spännande, välskrivet och stundtals mycket otäckt. "Människohamn" är kanske inte fullt lika gastkramande som föregångaren "Hanteringen av odöda". Ändå råder det ingen som helst tvekan om att Ajvide Lindqvist är Sveriges bästa skräckförfattare.

MARIA ZAITZEWSKY

Storslagna trumshower

Japanska trummor
Riksteatern

UPPTRÄDANDE Under mars och april turnerar Riksteatern landet runt med den japanska gruppen Yamato, som under mer än tio år har gjort succé världen över med sina storslagna trumshower. Deras föreställningar har setts av över två miljoner människor i ett trettiotal länder.

Föreställningen, som heter Matsuri-Fiesta, består av tretton starka slagverkare som leker sig fram på allt ifrån små cymbaler till jättelika Wadaiko-trummor som mäter två meter i diameter. Några av trummorna är tillverkade av ett 400 år gammalt träd.

Yamato har tidigare uppträtt i Sverige, senast 2007. Gruppen bildades 1993 av Masa Ogawa i Nara, som sägs vara den japanska kulturens vagga. Yamatos shower ger en upplevelse av mystik och är både exotiska, kraftfulla och underhållande.

För mer info www.riksteatern.se

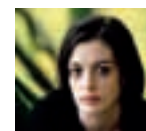
MARIA ZAITZEWSKY

MISSA INTE

Slumdog millionaire

1 FILM "Slumdog millionaire", en härlig, färgsprakande saga om en fattig indier från Bombays slum som lyckas vinna 20 miljoner rupier i frågetävlingen "Vem vill bli miljonär?" Han blir misstänkt för fusk, men lyckas bevisa att varje korrekt svar han gett har en direkt koppling till verkligheten.

2 DVD "Rachel getting married" ett fantastiskt välspelat och intressant drama som främst kretsar runt

egotrip-pade Kym, före detta knarkare, som får permis från sitt behandlingshem för att delta i systemen Rachels bröllop. Familjekonflikter och oläkta sår kommer snart upp till ytan. Kym spelar lysande av Anne Hathaway.

3 TEATER Calle Stjernlöf i den nyuppsatta monologen "Fjärilen i min hjärna", som är en dramatisering efter Anders Paulruds roman med samma namn. Stjernlöf blev djupt berörd av Paulruds gripande avsked vilket fick honom att själv börja fundera över döden och livets mening. Pjäsen spelas på nystartade Kulturstudion i Stockholm.

HALLÅ DÄR PETRA MEDE, AKTUELL SOM PROGRAMLEDARE FÖR MELODIFESTIVALEN

Mede leder melodifest

Hur känns det?

– Jag står ju inför tiotusentals människor och det är klart att det känns lite pirrigt. Jag har aldrig uppträtt inför en så stor publik tidigare. Men mest känns det kul. Det är ett riktigt drömjobb, folk gör saker för mig, fixar och står i. Det känns helt fantastiskt och väldigt glädjefyllt!

Vad är det värsta som kan hända?

– Att logistiken hakar upp sig eller att jag blandar ihop viktiga fakta. Däremot känner jag mig rätt trygg i min roll som programledare och komiker. Jag klarar av de flesta situationer tror jag.

Varför har du haft en sådan kometkarriär?

– Det handlar säkert delvis om att jag är kvinna och komiker. Vi är ju inte så många och det finns ett stort sug efter att fler

ska komma fram. Jag hade turen att bli tillfrågad om att medverka i Parlamentet och Morgonsoffan.

Vad skiljer manlig komik från kvinnlig?

– Jag tycker egentligen inte att det är någon

större skillnad, det handlar mer om personen. Själva gräver jag där jag står, improviserar gärna och skämtar om mina egna erfarenheter. Om min ålder, om att vara kvinna, bo i Stockholm och vara singel. En annan favorit är att driva med new-age-trenden. Hur man snabbt får bättre självkänsla är ett mantra man ofta hör. Men är det verkligen så enkelt att en quick-fix av självkänslan gör en lyckligare?

MARIA ZAITZEWSKY

För ett par år sedan skrev jag ett inlägg i Accent som gick ut på att man skulle lägga ner IOGT-NTO och börja om från början. Det var mycket dumt av mig! Jag ångrar det verkligen, skriver Benny Haag.

Förlåt mig...

AV BENNY HAAG, FÖRFATTARE OCH SKÅDESPELARE

Kanske får jag skylla på att jag i min "nynykterhet" var oerhört engagerad i frågan och ville se snabba resultat, rentav en revolution. Efter att ha spelat min monolog "Inte mer än fullt, tack!" under fyra och ett halvt år och 460 gånger och under hösten 2008 kommit ut med en bok "Makt, mod och motstånd" har jag till slut, efter idog hjälp från människor i min omgivning, insett att jag har haft fel.

Men sent skall syndaren vakna! Under hösten -08 visades en mycket bra dokumentär på SVT, gjord av Evin Rubar, som hette "Rör inte min sup." I den fick barn i 7-8 års åldern berätta att dom tyckte det var otäckt när deras normaldrickande föräldrar hade fest. Av reaktionerna från media och de vardagssamtal jag avlyssnat var intresset för att prata vidare om frågan lika med noll.

Under hösten ägnade Halal-tv i SVT ett avsnitt åt alkohol. Där berättade Leif Silbersky att 80-90 procent av de unga klienter han har rörande misshandelsfall vid brottstillfället varit alkoholpåverkade. Av reaktionerna från media och de vardagssamtal jag avlyssnat var intresset för att prata vidare om frågan lika med noll.

Trots att jag talar i egen sak, och därmed kan anklagas för att vara både bitter och otacksam, konstaterar jag att jag fick fantastiska recensioner i Aftonbladet och Expressen och ett enormt positivt omnämnande på DN:s ledarsida för min bok och tänkte på mitt ytterst naiva vis att nu jävlar kommer det en öppning för alkoholfrågan och nu jävlar... Varpå reaktionerna från media och de vardagssamtal jag avlyssnat tydde på att intresset för att prata vidare om frågan var lika med noll.

Däremot, vilket jag är mycket glad och tacksam för, har ett stort antal människor mailat och ringt mig då de befinner sig i olika akuta situationer rörande eget eller närståendes drickande. Jag gör så gott jag kan med att hjälpa vidare till beroendecentrum, AA och kamratstöd. Det råder en stor nöd på detta område, därom råder ingen tvekan.

ILLUSTRATION: RUZ

»...och jag kommer glädja mig åt att Systembolagets försäljning går upp.«

Vad kan man då dra för slutsatser av detta? Jo, att alkoholfrågan inte är så intressant för det stora flertalet. Det är viktigare att prata om huruvida Gud existerar, som 25 procent av ABBA får göra på olika debattsidor varannan månad. Det är mycket viktigare att gå till botten med huruvida Liza Marklunds bok "Gömda" är sann, halv-sann eller falsk. Det är otroligt viktigt att komma till ett allmängiltigt svar rörande kända bloggfläckors över eller undervikt, handväskors prisbild och om kjolen ska vara kort eller knälång i vår.

När missbruk någon gång diskuteras är det alltid narkotikan som dryftas, aldrig alkoholen. Därför måste vi dra konsekvenser av den allmänna meningen och överlåta opinionsbildandet, som vi redan gör, till alkohollobbyn och låta dom ha sina provsmakningar och artiklar rörande det positiva för hjärtat med att ta ett par glas vin om dagen ifred.

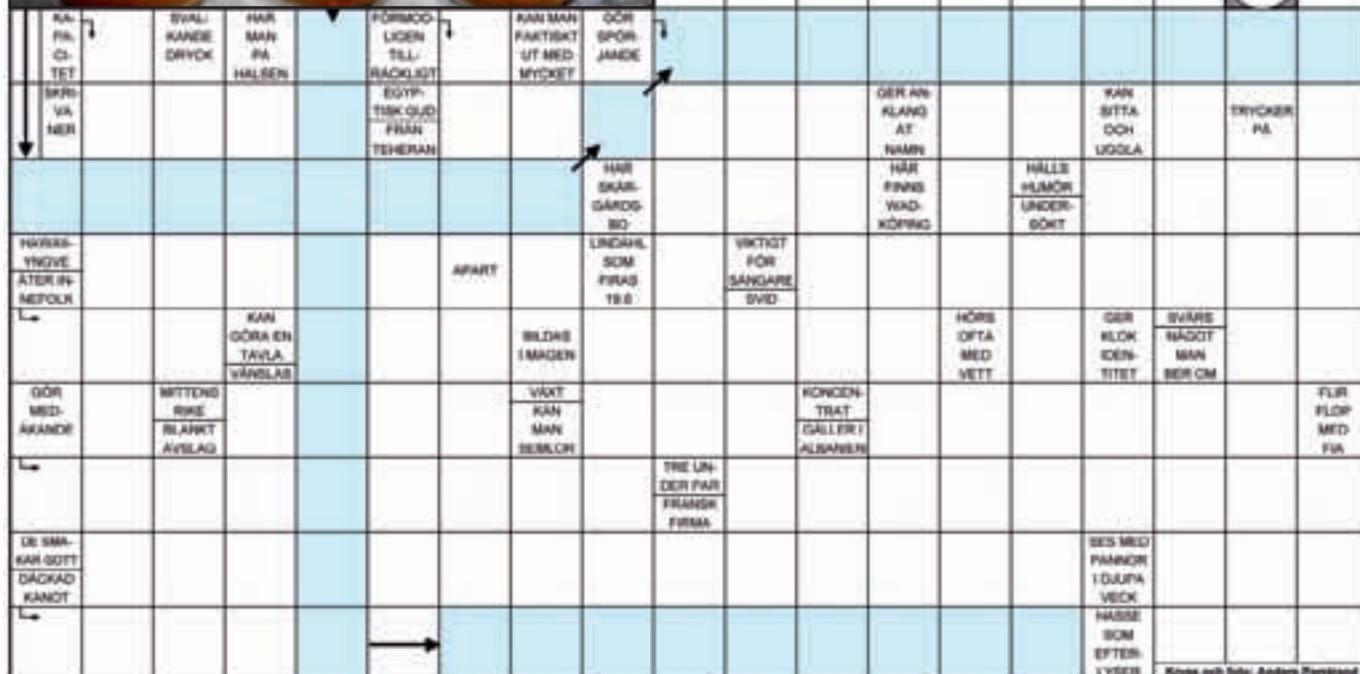
Vi som vill hjälpa (jag dristar mig till att påstå att jag tillhör) ska, i möjligaste mån, ta hand om dom stackars offer som inte

klarar av alkoholen och visa dom att om vi hjälps åt kan dom komma på fötter och en gång, förhoppningsvis, komma tillbaka till samhället. Jag tycker också att det är bra med konferenser där det stora flertalet inte har egen erfarenhet av "överkonsumtion". Jag har äntligen förstått att nyktra alkoholister i minsta möjliga mån ska delta i arbetet eftersom vi är så känslomässigt drabbade. (vilket aldrig är att föredra) Egen erfarenhet av ett ämne gör att man inte har den nödvändiga distansen och så att säga inte förstår sitt eget bästa. Det tog mig fem år att inse detta. Men jag är idag oerhört glad över att jag mognat och tagit mitt förnuft tillfång.

Och allvarligt talat, hur skulle det se ut om barn till missbrukare plötsligt skulle börja kasta sten på alkohollobbyns delegater på toppmötet i Helsingborg, eller spöa upp dom som säljer sprit från sina garage eller rent av spränga Systembolag i luften. Det skulle bli kaos och ett sådant samhälle vill jag verkligen inte ha.

Jag har istället bestämt mig för att söka ett utannonserat deltidsarbete på Folkhälsoinstitutet. Det kommer naturligtvis vara svårt för mig att få på grund av mitt, tidigare, så gapiga distanssätt. Men om jag verkligen gör avbön och försäkrar från djupet av mitt hjärta och från botten av min själ att jag är en annan människa idag, är jag fullständigt övertygad om att jag kommer att få vara med på en massa utbildningar och konferenser där det ingår både morgonkaffe, lunch, kaffe igen och middag. Och jag kommer glädja mig åt att Systembolagets försäljning går upp, vilket naturligtvis är ett starkt bevis för att alkoholkonsumtionen går ner. Och jag kommer att få ett antal färggranna broschyrer och kompendier att stoppa i portföljen och kanske, kanske kommer jag att få presentera mitt eget powerpoint-overheadprogram rörande trettonåringars dryckesvanor i städer med mindre än 15000 invånare.

Jag ser fram emot den dagen!
Förlåt mig...■

MILJONLOTTER ATT VINNA. Tre lotter vinner förstapristagaren, en lott vardera får de tio som närmast har tur i dragningen. Skicka in lösningen till Accent, Box 12825, 112 97 Stockholm senast 25 mars 2009. Märk kuvertet Kryss 2/2009.

NAMN

ADDRESS

POSTADDRESS

VINNARE NR 9/10 2008

FÖRSTA PRIS: Inga Elofsson, Jönköping
SIDOVINSTER: Sigvard Björck, Söderhamn, Rolf Carlsson, Jönköping, Gunvor och Sören Willmer, Borlänge, Ella Berglind, Sandviken, Carina Bertäng Hillin, Gävle, Gudmund Brossberg, Borlänge, Eivor Johansson, Växjö, Ulla Holmlid, Mölnlycke, Elsie och Rolf Gryth, Karlshamn, Manfred Öhlund, Grytnäs Smedsbo, Avesta

Accent granskar IOGT-NTO på nätet

I slutet av förra året lanserade IOGT-NTO en ny webbplats. Accent har låtit IT-journalisten Lisa Bjerre testa den. Vi har också tittat närmare på IOGT-NTOs community – en mötesplats på webben som kostat 1,4 miljoner, men som fortfarande inte fungerar som planerat.

Nya iogt.se är en innehållsrik sida – men den kan bli bättre på att visa upp innehållet.

Det finns alltför få bilder på IOGT.se. Det ser tråkigt ut, blir ofta texttungt och man missar möjligheten att visa vad IOGT-NTO handlar om: människor.

Förstasidan på IOGT-NTOs butik är inte något vidare skyltfönster. Inte en enda produkt visas. Och om man vill beställa måste man manuellt skriva ner och mejla sin order.

Utan medlemmar blir det t

En förening är ingenting utan sina medlemmar. Det är människorna som utgör både hjärta och hjärna. Vad är då en föreningssajt utan sina medlemmar? Svaret är: ganska tråkig.

■ **WEBBTEST** IOGT-NTOs hemsida innehåller bra information, ger utmärkta argument och visar övertygande, välgjorda filmer. Men människorna saknas – och då blir resultatet trist. Det finns nästan inga bilder av människor på sajten, vilket gör det svårt att få någon känsla för föreningens själ.

Bristen på bilder gör även att utseendet känns tråkigt. I layouten används föreningens blåa färg, vilket är bra. Men utan grafiska element blir resultatet ganska livlöst, och ibland är sidorna texttunga.

NAVIGERINGEN KÄNNS HELLER INTE riktigt genomarbetad. Intressant material har tryckts in under luddiga rubriker. Hela menyn ligger till vänster, medan det i toppen på sidan gapar tomt. Det stora, blå tomrummet i topp skulle man kunna använda till en alternativ meny med en annan navigeringsform. Exempelvis skulle man kunna utgå från olika målgrupper av besökare.

Man borde även se över rubriknamnen, och ändra från generella rubriker som "Medlemsidor" – där man inte vet vad man kommer att hitta – till konkreta och koncisa rubriker. Det skulle göra det lättare att hitta på sajten.

ETT ANNAT FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG ÄR att man kunde utnyttja utrymmet till höger om texten bättre. Detta utrymme brukar kallas högerspalt, och där kan man exempelvis lägga alternativa navigeringar med menyer som "Gå direkt till", "Läs mer om"

eller "Jag vill hjälpa till". Man kan också använda utrymmet till att lyfta fram aktuella kampanjer, eller låta de senaste nyheterna locka till läsning.

MEN SAJTEN HAR FÖRSTÅS även styrkor. Inte minst berättar förbundsordförande Sven-Olov Carlsson på ett utmärkt sätt varför vi ska bli medlemmar. Han förklarar varför nykterhetsrörelsen finns och varför den behövs. Texten träffar rakt i hjärtat, och man kan enkelt klicka vidare och anmäla medlemskap.

Generellt är dock inte iogt.se så bra på att uppmäna till handling, särskilt om man jämför med vad andra stora organisations-sajter gör på nätet. Inte ens när man aktivt letar efter vad man kan göra för att hjälpa till är det lätt att hitta. Det finns exempelvis ingen information om hur man blir kamrattstödare på de sidor som handlar om vad man kan göra som medlem.

»Texten träffar rakt i hjärtat, och man kan enkelt klicka vidare och anmäla medlemskap.«

LISA BJERRE, WEBBTESTARE

Tre bra saker

- Bra och övertygande argument om varför man ska bli medlem.
- Det är enkelt att prenumerera på nyheter och information genom så kallade RSS-flöden.
- Det finns massor av nyttig och intressant information när man letar.

Tre saker att jobba med

- Designen känns tråkig och behöver ett lyft – inte minst behövs det fler bilder av människor.
- Navigeringen bör bli tydligare och lättare att hitta i.
- Det behövs fler metoder, exempelvis fler menyer, för att lyfta fram bra material på nya sätt.

tråkigt

Ett annat problem är att butiken inte fungerar. Produkterna visas inte på ett lockande sätt, och vid testtillfället var man tvungen att skriva en beställning manuellt och mejla in sin order för att kunna handla.

IOGT-NTOS HEMSIDA BERÄTTAR PÅ ett bra och pedagogiskt varför organisationen finns - och varför du behövs som medlem. Men det finns mycket information som kunde lyftas fram bättre. Och människorna måste få ta mer plats om sajten ska kunna förmedla en känsla av organisationens själ och anda.

LISA BJERRE

LISA BJERRE är frilansjournalist med fokus på internet och IT. Hon har varit nätnörd i snart 14 år, och testat sajter för tidningen Internetworld sedan 2004.

IOGT-NTO PÅ WEBBEN

IOGT-NTO har flera olika webbplatser förutom iogt.se som organisationen driver själv eller tillsammans med andra.

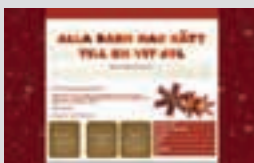
www.iogt.se

IOGT-NTOs officiella webbplats.
Främsta målgruppen är icke-medlemmar.

community.sobernet.nu

IOGT-NTOs mötesplats på nätet.
Främst för medlemmar.

vitjul.com

Kampanjsajt för Vit jul.

www.minska-alkovaldet.nu

Kampanjsajt för Minska Alkovalet

www.accentmagasin.se

Webbplats för tidningen Accent

www.drugnews.nu

Nyhetsajt om tobak, alkohol, narkotika och andra droger. Finansieras bland annat av IOGT-NTO.

www.vuxnamotdroger.nu

Om IOGT-NTO:s förebyggande arbete.
Uppdateras inte längre

www.vaga.nu

Om programmet Våga.
Uppdateras inte längre.

”Vi har haft fruktansvärda leveransproblem”

Arbetet med ny webbplats och community har kantats av problem. Kommunikationschef Johanna Berkquist tycker att nya iogt.se fungerar bra men utesluter inte förändringar i framtiden.

■ **WEBB** Den strategi som IOGT-NTO:s webbplats baseras på togs fram 2004. Då fastställdes att hemsidan främst skulle vända sig till icke-medlemmar. Det är också utifrån denna förutsättning som den nya sajten tagits fram.

– Nya iogt.se lanserades i november men samtidigt håller vi på med ett varumärkesarbete för IOGT-NTO, säger Johanna Berkquist, kommunikationschef. Det finns nog anledning att tro att vi kommer att förändra även i hur vi arbetar med webben.

I dagsläget har iogt.se omkring 27 000 unika besökare varje månad.

– Hemsidan är etablerad och fungerar för icke-medlemmar. Men en tanke vi har är att den ska fungera som en portal för både medlemmar och andra. Redan nu kan man ju logga in till vår community på iogt.se.

ARBETET MED DEN NYA webbplatsen har dragit ut på tiden. Planerna på att lansera den i slutet av 2007 fick snart skrinläggas.

– Vi har haft fruktansvärda leveransproblem. Den webbyrå vi valde för jobbet först levererade inte vad de skulle och situationen blev riktigt infekterad. Det samarbetet avbröts i somras, sedan tog det en tid innan vi fick loss källkoden så att den nya byrån kunde börja arbeta.

Johanna Berkquist,
kommunikationschef, IOGT-NTO

»Det blir inte så mycket tid över att arbeta med innehållet på webbplatsen. Den är tyvärr ganska statisk idag.«

JOHANNA BERKQUIST, KOMMUNIKATIONSCHEF, IOGT-NTO

Resurserna att arbeta med sajten är begränsade. På kommunikationsenheten finns en heltidstjänst med titeln webbkoordinator. I den ingår mycket arbete "under huven" samt support och utbildning av användare både på kansliet och ute i landet.

– Det blir inte så mycket tid över att arbeta med innehållet på webbplatsen. Den är tyvärr ganska statisk idag, vi skulle kunna använda den här kanalen mycket mer, säger Johanna Berkquist. Men innan vi fattar beslut om några förändringar vill jag ha vår reviderade kommunikationsstrategi klar. Där tar vi ett större grepp kring vilka vi ska prata med och hur vi ska nå dem.

DET VAR TÄNKTT ATT IOGT-NTOs nya digitala mötesplats, ett så kallat community, skulle ge medlemmarna en plattform för information, diskussion och samarbete. Sedan lanseringen i slutet av 2007 har dock aktiviteten varit blygsam och många tycker att mötesplatsen är för krånglig att använda.

– Jag inser att det är problematiskt. Vår nya byrå tittar på det just nu och ska ge oss ett kostnadsförslag för att göra det mer användarvänligt när det gäller teknik, pedagogik och formgivning. Det är trist, vi vill ju att allt det tekniska bara ska fungera och där är vi inte idag. Jag kan inte heller bedöma hur långt ifrån en lösning vi egentligen är.

PIERRE ANDERSSON

pierre.andersson@iogt.se

Nyktert forum på Facebook växer snabbt

Frustrerad över att diskussionerna på IOGT-NTO:s community aldrig tog fart startade Helena Karlsson, IOGT-NTO-medlem från Örebro, en diskussionsgrupp på Facebook.

■ **FACEBOOK** – Jag gjorde inte det

här för att kritisera någon eller något. Men debatt och diskussion är så viktigt och på IOGT-NTOs community har den avstannat och närmast dött. På bara ett par veckor fick gruppen på Facebook över hundra medlemmar och ett antal nya människor som inte funnits med i diskussionerna tidigare har dykt upp, säger Helena Karlsson.

Att helt gå över till att diskutera

IOGT-NTO-relaterade frågor på Facebook är dock inte aktuellt.

– Visst har tanken slagit mig. Jag kan inte säga vad som gör att något funkar eller inte men på Facebook har det blivit debatt. Men det tror jag att man skulle kunna få på ett eget community också. Och så är det ju en stor del av medlemmarna som inte finns på Facebook.

Siv Bard, förbundsstyrelseledamot i IOGT-NTO, är en av de som sällan eller aldrig skriver något på IOGT-NTOs community. I diskussionerna på Facebook skriver hon bland annat: "Dagens system är för krångligt för mig ... När jag känner för att debattera och det är krångligt för mig att komma in på sidan då har inspirationen försvunnit ..."

– Ja, säger Siv Bard. Det var enkla när vi hade det gamla systemet med First Class. **PIERRE ANDERSSON**

KOMMENTAREN

Lägg ned och gör om

IOGT-NTOs community fungerar inte som det ska, menar Pierre Andersson. Lägg ned och gör om är hans slutsats.

Arbetet med en ny mötesplats på nätet för IOGT-NTOs medlemmar har pågått sedan 2005. Projektet har kantats av problem, delvis på grund av en webbyrå som inte levererat vad de skulle. Men faktum kvarstår: Fortfarande finns inte en lösning som fungerar tillfredsställande.

IOGT-NTOs community lanserades för lite mer än ett år sedan. Det var tydligt att det inte var riktigt klart men ambitionerna fanns nog att arbeta vidare. Samtidigt gick arbetet med nya hemsidan in i en intensiv fas och i praktiken står vi där med samma halvfärdiga lösning som vid lanseringen.

Mötesplatsen är på tok för krånglig att använda. Det finns många exempel på medlemmar som har försökt delta i de få diskussioner som pågår men som vänt i dörren. Och den som använder mötesplatsen med en annan webbläsare än Micro-softs råkar ut för märkliga problem.

Hittills har IOGT-NTOs mötesplats på nätet kostat närmare 1,4 miljoner kronor. Den största delen är utvecklingskostna-

der men den rena driften i form av servrar, användarlicenser och underhåll fortsätter att kosta över 100 000 kronor per år.

Möjligen var satsningen för ambitiös från början. Förutom ett diskussionsforum skulle här finnas funktioner för personliga sidor och virtuella mötesrum. Goda tankar – men när det är så krångligt att använda och användarna flyr fältet har man hamnat allvarligt snett.

Det bästa vore troligen att snabbt ta fram ett enkelt, välde-signat och användarvänligt diskussionsforum – det finns gott om välfungerande exempel där ute, många av dem har tagits fram för småpengar jämfört med vad IOGT-NTOs mötesplats har kostat. Kanske borde man titta på en lösning som bygger på öppen källkod; många håller hög kvalitet och utvecklings-takt samtidigt som man slipper betala licenspengar.

IOGT-NTO behöver en bra plattform för diskussioner och samarbete via nätet. Här finns en fantastisk potential, såväl för förbättrad interndemokrati som för snabbare informationsutbyte och spännande samarbeten.

IOGT-NTOs community finns på <http://community.sobernet.nu>

PIERRE ANDERSSON

Nyhetsreporter på Accent och frilansande IT-journalist

Vår kära
Maiken Kalén-Svensson

* 21 januari 1917
har lämnat oss
Mölnlycke den 23 januari 2009

ARNE
Görel och Svein
Anna Lena Hanna Karin
Dag och Rose-Marie
Frida Emelie Hanna Gustaf
Britt

Dagen sig sänker. Natlig blir
rymden.
Snart blott de eviga stjärnor jag
ser.
Men jag ej klagar flyende dagen,
ej mig förfärrar stundande natten;
ty av den kärlek, som går genom
världen,
föll ock en strimma in i min själ.

Stockholms
Distrikttempels
Byggnadsförening upa
och Katarina
Templares
Byggnadsförening upa

Årsmöte 26 mars
kl 18.00
Plats: IOGT-NTO
Ringvägen 74

Sedvanliga
årsmötesförhandlingar.
Ombud förutsätts medföra
giltig fullmakt.
Välkomna! Styrelsen

Saxenborg
Pensionat & Konferens

770 13 Grangärde • 0240-64 00 11 • www.saxenborg.se

Du är välkommen att anmäla dig till

Påskfirande
på Saxenborg

*Från torsdagen 9/4 till
måndagen 13/4 firar vi
"Påsk på pensionat"*

Promenader och utflykt
varvas med program och
god saxenborgsmat med
trivsel och gemenskap.

Ring för mer information!

Annonsera i Accent
– det naturliga sättet att nå engagerade läsare.

Skatten urholkar deras stiftelse för drogfrihet

Verner och Berit Eriksson har satsat tre miljoner i en stiftelse för drogfri skolungdom i Anderstorp. Nu kämpar de mot Skatteverket som anser att stipendiepengarna ska beskattas.

■ **STIPENDIER** När Verner Eriksson fyllde 75 år 2005, bestämde han sig för att göra något för barnen i Anderstorp. Tillsammans med hustrun Berit donerade han 3 miljoner kronor till stipendier för unga som avstår från droger.

– Jag vill göra något aktivt mot droger, inte bara prata om hur hemskt det är, förklarar Verner som själv varit nykterist i hela sitt liv och är medlem i IOGT-NTO.

Donationen blev grunden för Stiftelsen Veberyd – döpt efter Verner och Berit i Ryd – för drogfri ungdom i Anderstorp. De som börjar i högstadiet i Åsensskolan erbjuds att skriva på ett kontrakt, där de lovar att avstå från alkohol, narkotika och tobak i fem år. De som håller sig drogfria får då, efter två år i gymnasiet, ett stipendium från stiftelsen. De första stipendierna ska delas ut på Verners 80-årsdag i september 2010. Hur mycket pengar de får beror på om stiftelsen måste betala skatt på pengarna.

– Jag hade räknat med 3-4 procents utdelning om året, säger Verner. Det skulle ge cirka 120 000 kronor att dela på. Men om en tredjedel går bort i skatt, blir det inte så mycket kvar.

Inför bildandet av stiftelsen fick Verner försäkringar av en revisionsfirma om att man inte skulle behöva betala skatt på stipendiepengarna. Den uppfattningen delades inte av Skatteverket, som i slutet av 2007 beslutade att stiftelsen skulle betala skatt för inkomst av näringsverksamhet. Sedan dess kämpar Verner för att stiftelsen ska bli skattebefriad.

– Det måste finnas pengar att dela ut. Jag tycker inte att barnen ska behöva dela med staten, säger han.

Skatteverkets beslut överklagades först till länsrätten, som gav Skatteverket rätt, och sedan till kammarrätten, och en dom väntas under våren.

– Jag är beredd att gå vidare till regeringsrätten, förklarar Verner.

Verner och Berit Eriksson vill uppmuntra ungdomar i Anderstorp att avstå från droger.

»Det måste finnas pengar att dela ut. Jag tycker inte att barnen ska behöva dela med staten.«

VERNER ERIKSSON

Under tiden har han också uppvaktat jurister och politiker, bland dem folkhälsominister Maria Larsson. Hon har hänvisat till en pågående översyn av reglerna för beskattning av stiftelser och ideella organisationer. Den ska vara färdig i sommar.

VERNER ERIKSSON ÄR FÖDD och uppvuxen i Ryd, på landet utanför Anderstorp. Där bor han, intill föräldrahemmet, i ett rött tegelhus som han och Berit byggt själva. I backen ovanför huset ligger Verners stolthet, jordbruksmuseet, där han samlat och renoverat jordbruksredskap, hästvagnar och hus-hållsmaskiner från trakten. Varje föremål har en historia, som Verner gärna berättar för dem som besöker hans museum. Han kan också visa hur de en gång användes.

Verner är metallarbetare och arbetade fram till pensionen på industrier i närheten, bland annat på nitfabriken Wulkan, där han var ordförande i fackklubben. I alla år har han och Berit också haft ett litet jordbruk med kor. Det driver de fortfarande, med hjälp av två söner.

Verner började tidigt intressera sig för aktier, och det är genom aktieaffärer han har tjänat ihop pengarna till stipendiestiftelsen.

På Wulkan startade Verner ett antirökprojekt. De som slutade röka belönades med premier.

– Några av dem slutade för gott, berättar Verner. Det var därifrån jag fick idén till stipendierna.

I ÅSENSKOLAN ÄR VERNER och Berit populära.

– Vi är mycket tacksamma mot dem, säger t f rektor Per Stavås.

Under tre år har dryg 200 skrivit kontrakt om att avstå från alla droger. Kontraktet måste förnyas varje år i närvaro av föräldrar och rektor, och en del har hoppat av, men majoriteten fortsätter att säga nej till alkohol, narkotika och tobak.

STIFTELSE

Därför vill Skatteverket beskatta Veberydstiftelsen

SKATTELAGEN När stiftelsen Veberyd bildades 2005, förklade Verner Erikssons revisor att verksamheten skulle vara skattefri. I inkomstskattelagen är ett ändamål som kan ge skattefrihet "att främja vård och uppfostran av barn", och det är det som stiftelsen åberopar.

Men Skatteverket konstaterar att stiftelsens verksamhet inte är att främja vård och uppfostran av barn i skattelagens mening och har beslutat att stiftelsen ska betala skatt.

Stiftelsen överklagade först till länsrätten och förklarade bland annat att stipendierna inte bara är en utbetalning av pengar utan att det viktigaste är resan dit, ett kontinuerligt arbete under de fem år då eleverna avstår från alla droger. Man framhöll också att kontraktskrivningen har ett utbildande syfte, och att kontrakten gör det lättare för föräldrar att diskutera med sina ungdomar.

Skatteverket har kommit fram till att Verners stiftelse inte "främjar vård och uppfostran av barn".

Men länsrätten gick på Skatteverkets linje och avlog överklagandet.

Stiftelsen har nu överklagat till Kammarrätten, och en dom väntas under våren.

I ett yttrande till Kammarrätten skriver Skatteverket att man inte tvivlar på stiftelsens goda uppsåt eller att "löftet om en framtida belöning kan ha en positiv inverkan på ungdomars inställning till alkohol och droger" men att "denna inverkan

är alltför oprecis för att kunna jämföras med den kontinuerliga verksamhet som bedrivs aktivt till exempel inom en nykterhetsorganisations föreningsverksamhet."

Enligt Skatteverket uppfyller de utlovade stipendierna inte stiftelsens ändamål att främja vård och uppfostran. Stiftelsen har inte visat hur pengarna, när de väl utbetalas, kommer att användas till just nykterhetsfrämjande verksamhet.

Peter Kindlund arbetar med en översyn av reglerna för inkomstbeskattning av stiftelser och ideella organisationer. Ett förslag om "ett modernt och ändamålsenligt system för beskattningen med enkla och likformiga regler" ska redovisas senast den 30 juni i år.

Uppdraget är att modernisera reglerna, förklarar Peter Kindlund. En del av dem är från 1940-talet och svåra att tolka idag.

Däremot ingår det inte i uppdraget att föreslå någon generell skattelättnad.

– Förslaget ska vara finansiellt neutralt, säger Peter Kindlund. Men det är klart att det kan bli så att vi föreslår lättnader i något avseende.

Peter Kindlund känner till Verner Erikssons ansträngningar för att slippa skatt för Veberydstiftelsen, men han vet ännu inte vad utredningen kan betyda i det enskilda fallet.

– Jag vet inte varför den stiftelsen inte fått skattebefrielse, säger han.

En uppgift för utredningen är just att se över det gamla begreppet "vård och uppfostran av barn".

– Men det är svårt att göra ändringar som politikerna accepterar. Alla är för en modernisering, men ingen vill ha ändringar som påverkar stiftelser eller organisationer där de själva är engagerade.

EVA ÅHLSTRÖM

FOTO: HÅKAN FALK/SAMTLIGA BILDER

– Jag hade inte druckit när jag skrev på i sjuan, och då var det inte svårt att lova att inte göra det i fortsättningen, säger Paulina Svensson. Och det har jag hållit.

– Klarar man det, får man ju en bonus, säger kompisen Hanna Falk. Det är värt att försöka.

De går i nian och får sina stipendier 2011 – om de inte bryter kontraktet.

De tycker inte att det är särskilt svårt att säga nej, även om de har kompisar som röker och dricker.

– Det är klart att man utsätts för grupptryck ibland av dem som inte är med, säger Fredrik Johansson. Men vi stöttar varandra, och de flesta respekterar att vi säger nej.

– Det sprids direkt om någon har druckit, säger Malin Bengtsson. Och rökare kan inte dölja att de röker.

De flesta verkar veta vad de vill använda stipendiepengarna till.

– Körkort, säger Hanna Norberg, och flera av kompisarna håller med.

– Annars blir det en bra grund när man fortsätter att plugga, tycker Amelie Andersson.

De tycker också att det vore bra med lik-

nande stipendieprogram i andra skolor.

– Det blir mindre bråk i skolan, säger Hanna Norberg. Många är så arga på ungdomar, det blir nog bättre om färre använder droger.

Madeleine Wennblom har ett annat argument för att avstå:

– Det är väl inte kul att gå på en fest om man inte kommer ihåg något efteråt.

PER STAVÅS VET ATT stipendieprogrammet gör nytta.

– Gislaveds kommun gör drogundersökningar, förklarar han. De visar att debutåldern har höjts i Anderstorp. Så visst har programmet haft effekt.

– Det är bra för eleverna att ha med sig i ryggsäcken, tillägger han. Och det gör det lättare för dem att säga nej. Man kan "skylla på" kontraktet. Det hjälper också föräldrar i resonemang med barnen.

Per Stavås hoppas att fler ska följa Verner Erikssons exempel och uppmuntra ungdomar att avstå från droger.

– Jag förstår bara inte varför staten ska ta barnens pengar, säger Verner.

EVA ÅHLSTRÖM

Glada drogmotståndare på Åsensskolan. Övre raden från vänster Hanna Falk, Hanna Norberg, Christopher Dolck, Andreas Malm, Fredrik Johansson, Hampus Eggemann och Linnea Eriksson. Nedre raden Malin Bengtsson, Paulina Svensson, Amelie Andersson och Madeleine Wennblom

IOGT-NTO samarbetar med kriminalvården

KRIMINALVÅRDEN IOGT-NTO har fått 100 000 kronor från Kriminalvårdsstyrelsen för lokalt samarbete med frivården.

– Föreningar och kamratstödsgrupper är välkomna att söka pengar för att någon med fotboja eller samhällstjänst ska kunna delta i deras aktiviteter, förklarar Bosse Karlsson som tillsammans med Kathy Gyhlesten hanterar bidragen. Vi ska skicka ut information och en enkel ansökningsblankett.

Redan nu samarbetar IOGT-NTO på flera platser med frivården.

– Våra föreningar kan också erbjuda sysselsättning, säger Bosse Karlsson. I Örnsköldsvik var till exempel folk från frivården med och byggde en verkstad.

Pengarna från Kriminalvårdsstyrelsen ska användas för att täcka kostnader som inte ingår i den ordinarie verksamheten.

– Det kan vara till exempel deltagande i en kamratstödsamling eller teaterbesök och liknande, säger Bosse Karlsson.

**Dansgruppen "Dansfötter" sva-
rade för en uppskattad uppvis-
ning.**

FOTO: ARNE HÅKANSSON

Kulturnatt lockade över 3000 besökare

VÄXJÖ Över 3 000 Växjöbor i alla åldrar besökte IOGT-NTO-gården under årets "Kulturnatt" och fick uppleva konserter, uppvisningar, föredrag, utställning, samtal, filmvisningar, bondens marknad, barnteater -och dessutom många positiva möten med gamla och nya vänner och bekanta.

– Vi har nog aldrig haft så många besökare som denna Kulturnatt, säger Curt Thapper, en av de nöjda arrangörerna. Det är helt fantastiskt att så många människor kommer till vårt hus och väljer att vara nyktra och drogfria. Kulturnatten är ett mycket bra bevis för att det finns ett stort intresse för att uppleva kultur utan alkohol och andra droger.

Han är mycket tacksam mot alla medlemmar som arbetade ideellt med att genomföra alla programmen och med att få besökarna att känna sig välkomna.

– Tack vare dem kunde alla känna att det är gemytligt och tryggt att besöka Kulturnatten på IOGT-NTO gården, säger Curt Thapper.

Planeringsgruppen för Funktionärspoolen slår sina kloka huvuden ihop på Nordengården. Hanna Rönnmark från NBV instruerar familjen Thorén, Amir Kaukovic, Ingrid Dorch och Anna Dorch.

FOTO: MALIN WESTERGREN

KONGRESSEN VÄXER FRAM

KONGRESS Den 8 juli börjar IOGT-NTO-rörelsens kongresser på Svenska Mässan i Göteborg. Förberedelserna har pågått ett bra tag, både hos arrangörerna i Göteborg och på kansliet i Stockholm, men efter nyår märks det tydligare att nu är det kongressår igen.

Hela programmet och mängder av praktisk information om kongresserna finns i kongressbroschyren, som alla medlemmar får som bilaga till den här tidningen.

I Göteborg samlades i början av året ett 70-tal personer till kongressupptakt på Nordengården.

– Många bra idéer dök upp, och grupperna jobbade intensivt med alla detaljer som måste klaras ut, berättar distriktskonsulenten Malin Westergren.

Händelserika dagen i Kramfors

KRAMFORS Västernorrlands IOGT-NTO-distrikt fick en kalasstart 2009 med 85 deltagare i "Händelserika dagen" i Kramfors. Under dagen genomfördes fyra olika seminarier, där varje deltagare hade möjlighet att delta i två. Anna Gidlund, som är drogsamordnare i Kramfors kommun, höll i ett seminarium om drogförebyggande arbete. Karin Hagman från Gävledistriktet ledde diskussioner om "IOGT-NTO en jämställd organisation"

Karin Hagman ledde ett seminarium om IOGT-NTOs värdegrund.

FOTO: BERTIL WESTIN

och rådslaget om IOGT-NTOs värdegrund. Therese Ydremark från NBV-förbundet presenterade "Schyst resande" och andra aktuella studiecirklar.

Kvällen ägnades åt revy-supé och Mittrevyn som bjöd på många skratt och mycket tänkvärt.

– Vi lyckades med målsättningen att ge varje besökare någon för hjärnan, hjärtat och magen, säger Olle Häggström, en av de ansvariga för dagen som arrangerades av IOGT-NTO-distriktet och NBV-avdelningen. Det är viktigt att vi kombinerar arbete och glädje.

Nystart för Kamratstödet

BORLÄNGE För cirka tre månader sedan fick kamratstödet i Borlänge en nystart. Varje tisdagskväll träffas gruppen i IOGT-NTO-lokalen Svanen för att planera och genomföra gemensamma aktiviteter som biobesök, matlagning, studiecirklar, friskvård med mera, allt efter deltagarnas önskemål.

För att utbyta erfarenheter och genomföra gemensamma aktiviteter planeras besök hos andra kamratstödsgrupper både i länet och i andra delar av landet. Andra grupper är förstås också välkomna till Borlänge.

– Vi är vanliga människor som av olika anledningar har haft det svårt i livet, förklarar Britt-Marie, Kerstin, Thord och Sara från den nystartade gruppen.

Kamratstödet syftar till att lära känna nya människor för att umgås, stötta och känna gemenskap med andra.

– Vi vänder oss inte bara till personer med ett tidigare missbruk. Alla är välkomna, unga som gamla. Enda kravet vi har är att man ska komma nykter till våra träffar.

FÖRENINGSTIPSET:

Medlemsluncher lockar i Vetlanda

En gång i månaden ordnar lokalföreningen Fridsam i Vetlanda medlemslunch i sin lokal. Ett bra sätt att träffas och stärka sammanhållningen i föreningen. Fem medlemmar ordnar lunchen, som kan bestå av soppa eller en varmrätt, alltid med bröd, smör, ost och sallad, och dessutom efterrätt och kaffe.

Under lunchen läser någon några dikter och programmet får oftast lite musikalisk inramning. Till varje lunch inbjuds en gäst, som visas runt i lokalen och får information om föreningens verksamhet. Det kan vara någon från kommunen, affärslivet, kyrkan eller IOGT-NTO-distriktet. Under kaffet informerar ordföranden om aktuellt i föreningen.

De här träffarna har blivit allt mer populära. Oftast är det minst 35 deltagare. Vid jullunchen var det inte mindre än 69 som mötte upp.

BENGT ISAKSSON

MEDLEMSVÄRVNING

8000 nya ska värvas under året

VÄRVNING Förra året fick IOGT-NTO 3141 nya medlemmar – målet på 8000 nya nåddes inte på långa vägar. Men nu tar Eva Blomqvist, ansvarig för organisationsenheten på IOGT-NTOs kansli nya tag. "Vi måste bli fler som ställer frågan", säger hon.

Uppståndelsen och debatten kring beslutet att utsluta Åke Green fortsatte att påverka värvningen hela våren förra året, menar Eva Blomqvist.

– Luften gick ur dem som brann för värvningen. Vi kom inte igång förrän vid halvårsskiftet och i praktiken har vi värvat de här dryga 3 000 medlemmarna på sex månader.

För 2009 ligger målet fast på 8 000 nya medlemmar. Andra mål är att öka antalet medlemmar som värvat och att alla distrikt under året ska nettoöka sitt medlemsantal.

VÄRVARTIPS

Eva Blomqvists tre bästa värvartips:

1. Gå ut och möt människor där de finns. Värkning sker inte automatiskt.

2. Våga fråga! Många ställer aldrig frågan till folk i sin omgivning. Vi måste fråga många och många måste fråga.

3. Tänk värvning vid de vanliga arrangemangen. Om ni har ett öppet arrangemang i föreningslokalen eller på torget – passa på att fråga folk även där. Har de tagit sig till ert arrangemang är de kanske öppna för medlemskap också.

– Vi planerar olika insatser som ska ge distrikten stöd, utbildning och hjälp i de här frågorna, de måste ta

ett större ansvar. Det finns några distrikt som redan är igång bra, Stockholm värvade till exempel 399 nya medlemmar förra året. De som har ett systematiskt arbete för värvningen får också resultat, där finns ett direkt samband.

Eva Blomqvist menar att aktiviteter för att värva medlemmar också har andra funktioner.

– Att värva är också ett sätt att exponera IOGT-NTO. Och även om alla vi möter inte blir medlemmar så kan det bli goda samtal. Dessutom startar vi processer hos folk och när de träffar på oss för tredje eller fjärde gången är de kanske redo att ta steget.

PIERRE ANDERSSON

Not. Under året lämnade 6260 medlemmar organisationen. Totalt hade IOGT-NTO vid årsskiftet 45 748 medlemmar.

Sigrid Lundmark, med ungdomar i Hagfors.

Sigrid fick pris på Kulturnatta

HAGFORS Vid årets Kulturnatta i Hagfors, det fjärde i ordningen, fick Sigrid Lundmark pris som Årets Trendvänder. Eldsjälen Sigrid har i fyra år drivit IOGT-NTOs drogfria ungdomscafé Upstairs.

– Nu får jag ännu mer inspiration att jobba med ungdomar, säger Sigrid.

Upstairs var också en av flera scener, där musikgrupperna avlöste varandra under Kulturnatta, som arrangeras i samarbete med Köpmannaföreningen och Hagfors kommun.

Säkra föreningar

FLEN "Föreningen ska vara en trygg och säker miljö för alla" är ett samverkansprojekt mellan Sörmlandsidrotten, Vägverket Region Mälardalen, NTF Sörmland, Flens kommun och IOGT-NTO. Tillsammans arrangerade de nyligen en workshop för två personer från varje idrottsförening i kommunen. Där fick föreningarna erbjudande om fördjupad information och hjälp med att arbeta fram en policy eller handlingsplan.

Liknande workshops arrangerades i höstas i Eskilstuna och Nyköping, och under våren står Katrineholm och Södertälje på tur.

Höjdarträff på Lönner

BORÅS Det blev verkligen en höjdarträff när Mats Höjer och Sölve Olofsson kom till distriktets arrangemang på Lönner i Borås. Först lite mingel med alkoholfria drycker och snacks som Ann-Louise Friberg serverade på ett festligt sätt och dragspelsmusik av Per-Olof och Sten.

Efter en god middag kunde vi mätta och belåtna njuta av

Trubadurerna Mats Höjer och Sölve Olofsson såg till att det blev en riktig höjdarträff på Lönner i Borås. FOTO: ALVA STRANDBERG

trubadurerna. Vilket program

de hade! Mats inte bara sjöng och spelade, han var skådespelare också, och Sölve hantlade gitarren mästertligt.

Efter kaffet spelade våra duktiga dragspelare upp till dans, och det blev full fart på dansgolvet.

Kamratkedjan fick avsluta festen, och 80-talet glada gäster tyckte att man haft en trevlig kväll. Distriktsstyrelsens motto - "Vi ska ha roligt" – uppfyllades verkligen.

ALVA STRANDBERG

INFORMATION FRÅN IOGT-NTO

Att sälja in våra metoder

Många utbildade föreläsare men få genomförda föreläsningar, vad beror det på och hur kan vi förändra det?

Hur har vi gjort och vad kan vi bli bättre på? Vilken status har våra metoder i förhållande till andra metoder? Vad är det vi erbjuder och hur har vi presenterat det?

Vi inbjuder dig till en inspirations- och diskussionsdag med fokus på insäljning och marknadsföring av våra metoder. Föräldrar Tillsammans och Ledare Tillsammans. Dagen kommer även att ägnas åt erfarenhetsutbyte där vi kan ta del av goda exempel.

**Torsdagen den 23 april 2009
klockan 09.30–16.30 på
IOGT-NTO Gården, Klara
Södra kyrkogata 20 i Stockholm.**

Kursledare: Staffan Hübinette, Tollare folkhögskola och Helena Bergkvist, IOGT-NTO.

Anmälan senast den 2 april på hemsidan: www.iogt.se/utbildningar.

Kostnad: 200 kronor. IOGT-NTO står för resor med billigaste färdstätt samt fika och lunch under dagen.

Vid frågor kontakta Helena Bergkvist, 08-672 60 18, helena.bergkvist@iogt.se.

Metodutbildning Ledare Tillsammans

Utbildningen vänder sig till dig som ska genomföra ledarträffar i föreningar med ungdomsverksamhet. Utbildningen gör dig till en föreläsare och processledare i metoden.

Ledare Tillsammans består av en manualbaserad föreläsning (cirka 30 min), bilder och manus, samt ett enkelt processledarmaterial som syftar till att ledarna tillsammans ska tydliggöra sitt förhållningssätt till alkoholkonsumtion i föreningssammanhang. Syftet med metoden är att minska risken för alkoholrelaterade problem, bibehålla eller öka

antalet alkoholfria miljöer samt att 18-årsgränsen efterlevs.

Metoden har sitt ursprung i det geniala upplägget i metoden Föräldrar Tillsammans och det policyarbete som bedrevs inom projekt Attityd – för en alkoholfri uppväxt.

Kursen startar 16 maj klockan 12.00 med lunch och avslutas 17 maj klockan 13.00. Vi håller till på Wendelsbergs folkhögskola utanför Göteborg.

Utbildningen kräver att man är med hela tiden.

En nyktrare värld

Nytt presentationsmaterial om hela IOGT-NTO-rörelsen

Nu är den här, den det nya presentationsmaterialet om hela rörelsen. Broschyren presenterar alla fyra förbunden, vår syn på alkoholpolitik, vårt internationella arbete och vår historia. Materialet kan beställas i IOGT-NTO-butiken:

www.iogt.se/butiken

Kursavgift, logi och reseersättning:

1000 kr per kurs för den som är medlem i IOGT-NTO, övriga 3000 kr per kurs.

Logi i dubbelrum, helpension och kursmaterial ingår.

Enkelrumstillägg: 300 kr/natt. Reseersättning utbetalas till dem som är medlemmar i IOGT-NTO (billigast färdstätt gäller).

Anmälan: Senast 24 april 2009 www.iogt.se/utbildningar.

Kursansvarig är Helena Bergkvist, 08-672 60 18 helena.bergkvist@iogt.se.

Huskuren – ett verktyg för närmare relationer i familjen

Ledarutbildning i två steg

Huskuren är ett pedagogiskt material för hjälp till självhjälp. Det är ett verktyg för familjer att komma närmare varandra, både inom familjen och tillsammans med andra familjer. Men även tillbringa mer tid tillsammans med lek och fritidsaktiviteter.

Programmet består av 15 träffar, där 10 av dem har ett gemensamt mönster med ett tema där lek, övningar och samtal blandas. Var tredje träff har en speciell utformning där familjen har en fritidsaktivitet tillsammans. Sista träffen är ett familjeläger.

Programmet är producerat av IOGT-NTO och Nykterhetsrörelsens scoutförbund (NSF) tillsammans.

Programmet kan genomföras som studiecirkel.

Tid och plats:

14–15 mars på Tollare Folkhögskola, Saltsjö Boo (utanför Stockholm)
16–17 maj på Wendelsbergs Folkhögskola, Mölnlycke.

Det är en utbildning fördelad på två tillfällen. Vi startar 10.00 på lördag och avslutar 16.00 på söndag vid båda kurstillfällena.

Kostnad: 1.500:- för båda utbildningstillfällena inklusive resa billigaste färdstätt. Logi i dubbelrum. Enkelrumstillägg 300:-.

Anmälan: Senast 25 februari 2009 till www.iogt.se/utbildningar eller till IOGT-NTO Direkt 08-762 60 05.

Frågor: Har du frågor är du välkommen att höra av dig till **Monika Johansson, tfn 0733 83 83 38, monika.johansson@iogt.se** eller till **Kathy Gyhlesen, tfn 0733 72 62 16, kathy.gyhlesten@iogt.se.**

IOGT-NTO:s Sociala Forum

Verksamhetshelg

Upptäck – Utveckla – Upplev – Utmana

Välkommen till IOGT-NTO:s stora samling för människor i alla åldrar som deltar i eller vill veta mer om IOGT-NTO:s sociala verksamhet.

Plats: Herrfallets kurs- och konferensanläggning som ligger utanför Arboga vid Hjälmarens strand. Ta gärna en titt på hemsidan www.herrfallet.se.

Tid: 24–26 april

Incheckning från 15.00 på fredagen. Programmet börjar 17.00. Vi avslutar med lunch på söndagen.

Ur programmet: Seminarier, till exempel socialt entreprenörskap, hantverk, projektarbete, familjeläger, Huskuren, erfarenhetsutbyte, drogpolicy i föreningen. Familjeaktiviteter Aktiviteter för barn och ungdomar under seminarierna Lägerbål Öppen scen

Pris:

Vuxen 1.000:-. Ungdomar 12–18 år 500:-. Barn tom 12 år gratis. Varje familj betalar max 2.500:-. I priset ingår mat och logi i dubbelrum, resa med billigaste färdstätt. Sänglinne och handduk ingår inte, finns att hyra men på egen bekostnad. Enkelrumstillägg 450:-.

Frågor:

Kathy Gyhlestén: 0733-726216, kathy.gyhlestén@iogt.se
Bosse Karlsson: 0733-726234, bosse.karlsson@iogt.se

Anmälan:

Senast 24 mars till Olle Andersson olle.andersson@iogt.se tfn 0733-838328
IOGT-NTO:s Kamratstöd, Olle Andersson, Bryggargatan 10, 641 45 Katrineholm
Bekräftelse med mer detaljerat program och vägbeskrivning skickas ut efter anmälan.

Narkotika är farligt för mamma säger det!

Känner du att argumenten tryter när du ska diskutera narkotika, eller kanske har du kunskaper som legat på hyllan ett tag och behöver dammas av? Då har du anledning att närvara den 29 maj i Stockholm, då en hel dag ägnas åt narkotikafrågan. Kursen kostar 200 kronor. Anmälan sker via hemsidan: www.iogt.se/utbildningar.

Vid frågor kontakta Susanna Odin, susanna.odin@iogt.se, 0733-726229.

Värva två och vinn

Under det första kvartalet 2009 pågår värvarkampanjen "Värva två och vinn". Alla som värvar minst två medlemmar under årets första tre månader har samma chans – vi lottar ut vinsterna. Tre värvare vinner vardera en teaterweekend i Stockholm för två personer. Resa, teaterbiljett och övernattnings för två personer ingår.

Reglerna är enkla:

•Nya medlemmar i IOGT-NTO, 26 år eller äldre räknas.

•Medlemstalongerna i original ska vara kansliet tillhanda senast 1 april.
•De två vinnarna meddelas personligen direkt under första veckan i april.

Frågor om värvarkampanjen kan ställas till Margareta Brandt, margareta.brandt@iogt.se eller på telefon 0701-90 84 60.

Låt fler uppleva IOGT-NTO och ta samtidigt chansen att vinna själv!

MARS

06–07 IOGT-NTO:S FÖRBUNDSSTYRELSE SAMMANTRÄDER
8 INTERNATIONELLA KVINNODAGEN
14–15 METODUTBILDNING LEDARE TILLSAMMANS, TOLLARE
14–15 METODUTBILDNING HUSKUREN, TRÄFF 1, TOLLARE
17 RIKSSTYRELSEN SAMMANTRÄDER

APRIL

22 KURS I METODER INSÄLJNINGSKUNSKAP, STOCKHOLM
24–26 IOGT-NTO:S SOCIALA FORUM – VERKSAMHETSHELG, HERRFALLET, ARBOGA
30 VALBORG ANTILANGNING

MAJ

08–10 IOGT-NTO:S FÖRBUNDSSTYRELSE SAMMANTRÄDER
12 RIKSSTYRELSEN SAMMANTRÄDER
16–17 METODUTBILDNING HUSKUREN, TRÄFF 2, WENDELSBERG
16–17 METODUTBILDNING LEDARE TILLSAMMANS, WENDELSBERG
18–21 FOLKNYKTERHETENS VECKA MINSKA ALKOVÅLDET
29 ENDAGSUTBILDNING OM NARKOTIKAPOLITIK, KLARA SÖDRA, STOCKHOLM
30–31 UTSKOTTSHELG INFÖR KONGRESSEN

JUNI

1–12 SKOLAVSLUTNING ANTILANGNING
7 VAL TILL EUROPAPARLAMENTET
28– ALMEDALSVECKAN

JULI

–4 ALMEDALSVECKAN
8–11 IOGT-NTO-RÖRELSENS KONGRESSER I GÖTEBORG

AUGUSTI

SEPTEMBER

18–19 IOGT-NTO:S FÖRBUNDSSTYRELSE SAMMANTRÄDER
22 RIKSSTYRELSEN SAMMANTRÄDER

OKTOBER

19–30 HALLOWEEN ANTILANGNING
29 LJUSMANIFESTATION FÖR NARKOTIKANS OFFER

NOVEMBER

06–08 IOGT-NTO:S FÖRBUNDSSTYRELSE SAMMANTRÄDER
17 RIKSSTYRELSEN SAMMANTRÄDER
25 INTERNATIONELLA DAGEN MOT VÅLD MOT KVINNOR

DECEMBER

1 INTERNATIONELLA HIV/AIDS-DAGEN
7–13 LUCIA ANTILANGNING

Om du vill veta mer om aktiviteterna i kalendarium kan du gå in på www.iogt.se/kalendarium, eller kontakta IOGT-NTO Direkt, 08-672 60 05 eller info@iogt.se.

Vill driva alkoholfrågor i EU

Sofia Modigh, tidigare rektor på NBV, kandiderar till en plats i Europaparlamentet för KD. Kommer hon in vill hon framförallt driva alkohol- och narkotikafrågor.

■ **VI BÖRJAR VÄL MED DEN KLASSISKA FRÅGAN: HUR KÄNNS DET?**

– Det känns jättebra, spännande och nytt. Partipolitiken är ju en ny grej för mig, jag gick med i partiet så sent som i höstas. Sen kom det här med Europaparlamentet ganska direkt. Min gissning är att många inom Kristdemokraterna känner till mig och vet att jag har varit med och byggt upp IOGT-NTOs verksamhet i Bryssel.

– När de ringde första gången tänkte jag att jag skulle hamna på 50:e plats på listan eller så. Senare när de frågade om jag kunde tänka mig att stå på andra plats hade jag just bestämt mig för att sluta på NBV. Det var bra tajming så jag tackade ja.

■ **HUR MYCKET HAR DU MÄRKT AV KONFLIKTERNA INOM PARTIET SEDAN LENNART SACRÉDEUS HAMNAT UTANFÖR LISTAN?**

– Egentligen ganska lite, det har nog att göra med att jag är ny. Jag tänkte nog att det fanns en viss risk att jag skulle bli petad nedåt på listan när den fastställdes på partifullmäktige, men så hade det ju kunnat bli oavsett historien med Sacrédeus. Men nu fastställdes de sju-åtta första utan att ens behöva ha en omröstning.

■ **SÅ DU BLEV MEDLEM I HÖSTAS. MEN DU HAR SYMPATISERAT MED KD LÄNGRE ÄN SÅ?**

– Jag har väl... Vad ska jag svara på det? Jag har ju sett till att hålla mig partipolitiskt obunden på grund av mina tidigare yrkesroller. När jag har röstat har det varit på lite olika partier men jag har alltid haft en borgerlig syn.

Sofia Modigh, andra namn för Kristdemokraterna till Europaparlamentet.

FOTO: KRISTDEMOKRATERNA

»När de ringde första gången tänkte jag att jag skulle hamna på 50:e plats på listan.«

– Alkoholpolitiken väger väldigt tungt i mitt val av Kristdemokraterna. Det och synen på civilsamhället – för att vara ett parti är kd väldigt pålästa och kunniga i den frågan.

■ **KD HAR BARA ETT MANDAT IDAG. HUR STOR CHANS HAR DU ATT KOMMA IN TROR DU?**

– Den är inte jättestor men jag tror att den finns där. Jag tror att jag kan dra en del nya röster till kd – det är många som är intresserade av mina frågor. Dessutom tror jag att folk är lite friare i hur de lägger personvalsrösterna i EU-valen, det är inte lika partibundet.

– Jag kommer att köra en ganska traditionell valkampanj. Jag tror att jag är ganska bra på det där med valmöten och flygbladsutdelningar och tror dessutom att sådant spelar roll. Sen hoppas jag att nykterhetsrörelsen kommer att driva de här frågorna och ser en möjlighet i att jag kandiderar.

– Om jag väljs kan jag börja driva alkohol- och narkotikafrågor direkt, där kan jag tillräckligt mycket om frågorna även på EU-nivå. Andra frågor kommer jag att få lära mig. Klimatfrågor är självklart intressant och viktigt men jag också intresserad av konsumentfrågor som trygg mat, GMO och transfetter. Där skulle EU kunna göra bra saker.

■ **OM DU VÄLJS IN BLIR DU EN AV 785 LEDAMÖTER.**

FINNS DET NÅGON VERKLIG MÖJLIGHET ATT PÅVERKA?

– Även om kd inte har så många på plats så tillhör vi EPP, den största politiska gruppen i parlamentet. Man tänker kanske inte så ofta på att Angela Merkel också är Kristdemokrat. I den gruppen finns lite makt. Och parlamentet i stort tror jag man kan se som en opinionsbildande plattform. Det blir faktiskt jobbigt för kommissionen och ministerrådet när parlamentet ryter till – även i frågor där man inte har så mycket formell makt.

PIERRE ANDERSSON

SOFIA MODIGH

ÅLDER: 38

BOR: Stockholm

BAKGRUND: Förbundsordförande i UNF, ansvarig för IOGT-NTOs alkohol- och narkotikapolitiska arbete, rektor för NBV, debattör och opinionsbildare

AKTUELL som kandidat till Europaparlamentet för Kristdemokraterna

PERSONNYTT

Vit Jul permanent

CARINA FABREGAT har anställts på IOGT-NTO-kansliet som projektledare för Vit Jul. Efter två år som tillfälligt projekt ingår Vit Jul från och med 2009 i IOGT-NTO-rörelsens ordinarie verksamhet. Carina Fabregat har arbetat med företagskontakter för Vit Jul och vikarierade som projektledare när Rebecca Lindberg var sjukskriven.

Pressekreterare

DAVID RUTSTRÖM har anställts som pressekreterare på IOGT-NTOs kommunikationsenhet och börjar där den 1 april. David Rutström är för närvarande press- och informationschef på Internationella programkontoret, en statlig myndighet för stöd till internationellt samarbete inom utbildningsområdet.

Ny utvecklingskonsulent

LENA LINDGREN är ny utvecklingskonsulent hos IOGT-NTO – i det norra teamet med ansvar för Norrbotten och Västerbotten. Lena har varit projektledare för förbundets regionala utvecklingsprojekt, RUP. Hon efterträder **PEER-OLOF MOBERG** som ska leda ett lokalt projekt, Arbetskoooperativ 24, hos Umeåkretsen.

NBV förstärker

MATS DANIELSSON förstärker tillfälligt ledningen för studieförbundet NBV som verksamhetsledare på halvtid. Samtidigt arbetar en grupp inom förbundsstyrelsen med att se över hur förbundet ska ledas på sikt. Mats Danielsson är verksamhetschef i NBV MittSverige, som under en period lånar ut honom till förbundet.

Alkohollagsutredningen synas

GRANSKNING I början av mars presenteras Alkohollagsutredningen. Den innehåller förslag om nya regler kring bland annat alkoholreklam, privatinförsel, gårdsförsäljning och alkoholservering. Accent tittar närmare på utredningen i nästa nummer.

I RÖRELSE

Kongresstaden Göteborg

KONGRESS Andra veckan i juli har IOGT-NTO-rörelsen kongress i Göteborg. Eva Nilsson, IOGT-NTO-medlem och utbildad guide, tar med Accent på en tur i sitt Göteborg och tipsar om platser som är värda att besöka mellan eller efter förhandlingarna.

Inför kongressen tittar vi närmare på förbundsstyrelsens förslag till Strategi 2010-2015 och vad den kan betyda för IOGT-NTOs utveckling. Vi hör med valberedningen hur långt den kommit i sitt arbete med att hitta nya styrelseledamöter, och vi kollar vad som hänt med besluten från förra kongressen.

IOGT-NTOs nästa kongress kommer att vara i Göteborg i sommar. Här är framsidan till kongressinbjudan.

REPORTAGE

Gabriel Romanus

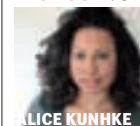

INTERVJU

Gabriel Romanus har levt med alkoholfrågan i 30 år, som politiker och som chef för Systembolaget. Nu är han 70 och har mycket kvar att göra för att påverka framtidens alkoholpolitik. "Boken om Systembolaget är mitt ogjorda projekt", avslöjar han i Accents intervju.

Tankesmedja för den ideella sektorn

I FOKUS Sverige behöver mer

av den kraft som finns i allt från knattestfotboll till kooperativa företag

och ideella organisationer, anser Alice Bah Kuhnke, verksamhetsledare för Sektor3, en ny tankesmedja för det civila samhället. IOGT-NTO är en av ett 30-tal medlemsorganisationer i tankesmedjan, som på vetenskapliga grunder vill synliggöra och granska det civila samhället och väcka debatt om hur det påverkar människors vardag.

Välkommen till

www.accentmagasin.se

Här får du fortlöpande nyheter och fördjupande artiklar om alkohol- narkotika- och sociala frågor, folkrörelse- och nykterhetsarbete i Sverige och världen.

Möt människorna som tagit sig vidare från svåra livsomständigheter eller de som hjälper till.

Här kan du också tycka till om det du läser.

Åter igen, välkommen!

Chefredaktör Eva Åhlström

Taltidningen får ny form

Från och med Accent nr 7/09, som kommer i månadsskiftet september-oktober, kommer taltidningen att ges ut i digital form på daisyskivor. Skivorna kan spelas upp antingen i en särskild daisyspelare, som de flesta synskadade redan har, eller i en dator med CD-fack. Från datorn går det också att ladda ner tidningen på en MP3-spelare och ta den med sig.

Synskadade kan vända sig till sin syncentral för att få en daisyspelare. Personer som av andra skäl föredrar att lyssna på tidningen kan höra sig för hos en hjälpmedelscentral om möjligheterna att få en spelare. Det går förstås också att själv köpa en daisyspelare. Den kostar mellan 3 000 och 5 000 kronor.

Medlemmar och prenumeranter som vill ha Accent som taltidning, men inte redan har det, är välkomna att kontakta oss på redaktionen - accent@iogt.se eller 08-672 60 51.

Chefredaktör Eva Åhlström

Posttidning B
Accent, Box 12825
112 97 Stockholm

Nyhet nr 1 i
det nya avtalet!

Tillsammans kan vi göra skillnad!

IOGT-NTO och SalusAnsvar har tecknat ett nytt samarbetsval. Det nya avtalet innehåller ett flertal spännande nyheter som successivt kommer träda ikraft under 2009. Nyheterna kommer under året att presenteras i Accent. Här är den första:

- **Nyhet!** Innehållet i hemförsäkringen har utökats med ett familjeskydd mot alkohol- och narkotika-skador. Familjeskyddet ska vara en hjälp till behandling och miljöombyte och sker i samarbete med Dagöholms behandling och utbildningscenter. Försäkringen gäller för försäkringstagarens samtliga familjemedlemmar som är under 25 år.

Om det är något du undrar över är du välkommen att kontakta SalusAnsvar Kundcenter, **telefon 0200-87 50 30** eller besök **www.salusansvar.se/iogtnto**

IOGT-NTO

i samarbete med

SALUSANSVAR

*IOGT-NTO:s samarbete med SalusAnsvar har en nästan 70 år lång historia.
SalusAnsvar har under hela denna tid stött rörelsens arbete i alkohol- och narkotikafrågor.*